

ESPOON KAUPUNGINMUSEON TUTKIMUS- JA JULKAISUPOLITIikka VUOSILLE 2015–2020

**ESPOON
KAUPUNGIN
MUSEO**

KAMU / Talomuseo Glims /
Koulumuseo Lagstad /
Huvilamuseo Villa Rulludd /
Saaristomuseo Pentala

ESPOON KAUPUNGINMUSEON ARVOT:

Asukas- ja asiakaslähtöisyys,
Vastuullinen edelläkävijä,
Oikeudenmukaisuus, Asiantuntijuus, Aitous

ESPOON KAUPUNGINMUSEON MISSIO:

Espoon kaupunginmuseo tuo historian
voimavaraksi tähän päivään

ESPOON KAUPUNGINMUSEON VISIO 2020:

Espoon kaupunginmuseo on asiakkaitaan lähellä oleva,
innostava, laajalti tunnettu ja asiantunteva museo

MUSEON STRATEGISET PAINOPISTEET VUOTEEN 2020:

Saaristomuseo PENTALA avoinna
Talomuseo GLIMS arvostettu ja suosittu yleisökohde
KAMU tunnettu museo
KAUKO aktiivisessa käytössä

ESPOON KAUPUNGINMUSEON TUTKIMUS- JA JULKAISUPOLITIikka VUOSILLE 2015–2020

Työryhmä

museotoimenjohtaja Timo Tuomi, vs. museotoimenjohtaja Leena Hiltula, tutkimuspäällikkö Maarit Henttonen,
kokoelmapäällikkö Pirkko Sillanpää, asiakkuuspäällikkö Marianne Långvik-Huomo, vs. näyttelypäällikkö
Eeva Kyllönen, intendentit Tryggve Gestrin, Annamari Eskola, Suvi Kettula, Minna Vento ja Jyri Vilja sekä tutkija,
arkkitehti Marja Sahlberg, tutkija Sari Piirainen, näyttelytuottaja Tomi Heikkilä, ts. näyttelytuottaja Tiina Hero,
ts. museolehtori Anna Wessman, museolehtori Sanna Valoranta-Saltikoff.

Kuvat Espoon kaupunginmuseon kuva-arkisto

Taitto Fiander Graphics Oy, www.fiander.fi

Paino Espoon kaupungin painatuskeskus 2015

Kannen kuva Virastotalo 1:n portaikko, Espoonkatu 4. Rakennus purettu 2013.

SISÄLLYSLUETTELO

Johdanto	6
Tutkimus- ja julkaisupolitiikan tarkoitus	7
Tutkimuksen määritelmä	8
Espoon kaupunginmuseo – kulttuurihistoriallinen museo	9
Museot tutkimuslaitoksina tänään	11
Tutkimuksen kannalta keskeiset lait ja sopimukset	11
Tutkimus museon perustoimintana	12
Tutkimustoiminnan nykytila Espoon kaupunginmuseossa	13
Kulttuuriympäristön tutkimus	14
Kokoelmat tutkimuksen kohteena ja lähteenä	15
Näyttelyihin ja museopedagogiikkaan liittyvä tutkimus	17
Museot tutkimuslaitoksina huomenna	19
SWOT-analyysi	20
Tutkimuksen painotusten ja tavoitteiden määrittäminen	21
Jatkotoimenpiteet ja seuranta	24
Lähteet	25
Arkistolähteet	25
Kirjalliset lähteet	25
Digitaaliset lähteet	26
Haastattelu	26
Liitteet	27
LIITE 1 Organisaatiokaavio	27
LIITE 2 Espoon kaupunginmuseon aiemmat julkaisut	28
LIITE 3 Lainsäädäntö ja sopimukset	36
LIITE 4 Museon hallinnoimat tutkimusprojektit ja tutkimuksen julkistaminen vuosina 2015–2020	39
LIITE 5 Yhteistyöprojektit vuosille 2015–2020	40
LIITE 6 Kaupunginmuseon julkaisutuotantomakemalli	42

JOHDANTO

Espoon kaupunginmuseo on kulttuurihistoriallinen museo, jonka tehtävänä on vaalia, tutkia ja tallentaa Espoon alueen ja sen asukkaiden historiaa ja kulttuuriperintöä monin eri tavoin sekä esitellä ja kertoa siitä tämän päivän ihmisille. Espoon kaupunginmuseo on Espoon historian, aineellisen ja aineettoman kulttuuriperinnön sekä kulttuuriympäristöjen tutkimuslaitos.

Espoon kaupungin kulttuurin tulosityksikön toimintaohjeessa Espoon kaupunginmuseo määritellään kulttuuriperinnön oppimis- ja osaamiskeskukseksi, joka luo Espoo-identiteettiä siirtämällä espoolaisen kulttuuriperinnön sukupolvelta toiselle. Tämän lisäksi kaupunginmuseon tehtävänä on toimia paikallisena kulttuuriympäristöviranomaisena.¹ Espoon kaupunginmuseo toimii Museoviraston kanssa solmitun sopimuksen mukaisesti alueensa arkeologian ja rakennetun kulttuuriympäristön antikvaarisena asiantuntijana. Sopimuksen mukaisesti Museovirasto ja Espoon kaupunginmuseo edistävät kulttuuriympäristöön ja sen vaalimiseen liittyvää tutkimusta sekä sen avoimuutta ja saavutettavuutta. Lisäksi osapuolet kehittävät yhteistyössä tutkimusmenetelmiä ja toimivat aktiivisesti yhteistyössä sidosryhmiensä kanssa tutkimustoiminnan edistämiseksi ja tutkimusta tukevien rahoitusjärjestelmien kehittämiseksi. Tutkimustoiminnalla tuetaan erityisesti museon toimialueen kulttuuriympäristön vaalimista. Kaupunginmuseo huolehtii alueensa kulttuuriympäristön inventoinnista ja dokumentoinnista ja niiden kehittämisestä.²

Suomalaisilla museoilla on hallussaan ainutlaatuinen kulttuuriperinnön tietovaranto sekä suuri määrä museoammatillista osaamista. Sen lisäksi, että useat museot hallinnoivat huomattavaa määrää tutkimuksen lähdeaineistoa, ne tekevät itse tutkimusta ja julkistavat sitä eri muodoissa. Museolaissa³ tutkimustointa on määritelty yhdeksi museoiden ydinprosesseista. Museoiden tuottaman kulttuuritietovarannon avaaminen yhä paremmin palvelemaan yleisöä on yksi tämän päivän museoalan keskeisistä tavoitteista ja haasteista. Tähän päämäärään on pyritty esimerkiksi erilaisten sähköisten järjestelmien kehittämisellä, jolloin osa tietoa on maailmalaajuisestikin saavutettavissa.

Koko museoalan kattava museopoliittinen ohjelma⁴ kartoitti vuosituhannen vaihteessa museoille asetettuja vaatimuksia ja museoiden valmiuksia vastata uusiin haasteisiin. Ohjelmassa tutkimus määriteltiin museon perustyöksi. Toimikunta linjasi, että tutkimuksen roolista ja erilaisten museotoimintojen hyvästä tasapainosta tulisi museoissa keskustella enemmän. Museoiden uskottavuus asiantuntijaorganisaationa ja luotettavana tiedonlähteenä vaatii, että myös tulevaisuudessa tutkimukseen panostetaan. Museoiden tulisi määritellä tehtävänsä ja resurssiensa pohjalta tutkimustoimintansa asema sekä laatia säännöllisesti oma tutkimus- ja julkaisusuunnitelmansa.⁵

Espoo-kyllti 1950-luvulta.

Tutkijat kenttätöissä Miessaareissa.

Maikki Karisto konservointitutkimuksissa.

¹ Espoon kaupungin kulttuurin tulosityksikön toimintaohje (voimaan 1.1.2015) <http://www.espoo.fi/download/noname/%7BF50EB79C-8F73-4F74-9760-88BD4914E190%7D/55151> (haettu 9.1.2015)
² Museoviraston, Keski-Uudenmaan maakuntamuseon ja Espoon ja Vantaan kaupunginmuseoiden yhteistyö ja työnjako kulttuuriympäristön vaalimisesta <http://www.espoonkaupunginmuseo.fi/download/noname/%7BCDF1A901-0FB2-407E-B62C-DB3AFD87B059%7D/24481> (haettu 9.1.2015)
³ Museolaki, 1§. <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1992/19920729> (haettu 8.1.2015)
⁴ Museo 2000, komiteamietintö 8:1999.
⁵ Museo 2000. Museopoliittinen ohjelma. Komiteamietintö 31:1999. Helsinki:2000. http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Julkaisut/1999/liitteet/opm_444_museo2000.pdf?lang=fi (haettu 5.1.2015)

Tutkimus- ja julkaisupolitiikan tarkoitus

Espoon kaupunginmuseon tutkimus- ja julkaisupolitiikka määrittelee kaupunginmuseon tutkimus- ja julkaisupolitiikan vuosille 2015–2020. Tutkimus- ja julkaisupolitiikka kiinnittyy Espoon kaupungin, sivistystoimen ja kaupunginmuseon strategiaan. Tutkimus- ja julkaisupolitiikka on myös sidoksissa Espoon kaupunginmuseon kokoelmapolitiikkaan. Tutkimus- ja julkaisupolitiikan tarkoitus on ohjata museossa tehtävää tutkimustyötä ja luoda edellytykset suunnitelmalliseen tutkimustyöhön. Tämän lisäksi on tarkoitus avata museon tutkimuspoliittisia tavoitteita myös ulkopuolisille toimijoille, kuten päätöksentekijöille, kaupungin eri organisaatioille, yhteistyökumppaneille sekä museon tutkimustoiminnasta kiinnostuneille kuntalaisille.

Tässä tutkimus- ja julkaisupolitiikassa metodina sovelletaan verkostoitumista⁶ tiedostaen sen rajoitteet kunnallisessa organisaatiossa. Koska Espoon kaupunginmuseossa tutkimusta harjoittavat eri esimiesten johdettavina olevat vastuualueet, on verkostoituminen luontainen tapa edistää tiedon liikkumista, mahdollistaa yhteisen oppimisen, uusien näkökulmien avaamisen ja kaikkia osapuolia – myös asiakkaita – hyödyttävien ratkaisujen kehittämisen.

Kaupunginmuseon omien vastuualueiden verkostoitumisen lisäksi huomioidaan ulkopuoliset verkostot ja pyritään hahmottamaan kaupunginmuseon tekemän tutkimuksen suhde muihin tutkimusorganisaatioihin kuten yliopistoihin, korkeakouluihin ja muihin museoihin sekä rajapinnat kansainväliseen tutkimukseen. Lisäksi pyritään hahmottamaan millaista tietoa Espoon kaupunginmuseo tuottaa suhteessa Espoon kaupungin muihin toimialueisiin. Valtuustoaloitteena esitetty Espoon historian kirjoitushankeen toteutuminen tuottaisi huomattavan synergiaedun Espoon eri tutkijaverkostojen välille.

Verkostoitumisen tärkeyttä korostetaan ja siitä puhutaan paljon, mutta usein toiminta ei käytännössä muutu ilman konkreettisia toimenpiteitä. Tämän työn tarkoitus on luoda verkostoitumisen kautta kaupunginmuseon tutkimuksen keskeiset periaatteet ja määritellä työskentelytavat, joihin kaikki sitoutuvat.

Espoon kaupunginmuseon tutkimus- ja julkaisupolitiikassa kuvataan lyhyesti museon tutkimushistoriaa, selvitetään olemassa oleva tilanne, kartoitetaan kaupunginmuseon tutkimustyön resurssit ja luodaan tulevaisuuden tavoitteet. Työryhmä aloitti tutkimus- ja julkaisupolitiikan laatimisen SWOT-analyysillä. Tämän jälkeen kaupunginmuseon eri vastuualueista koottu työryhmä työsti yhdessä ja erikseen työtä eteenpäin tutkimuspäällikön toimiessa verkostojohtajana.

Tutkimus- ja julkaisupolitiikan tekemiseen ovat osallistuneet museotoimenjohtaja Timo Tuomi, vs. museotoimenjohtaja Leena Hiltula, tutkimuspäällikkö Maarit Henttonen, kokoelmapäällikkö Pirkko Sillanpää, asiakkuuspäällikkö Marianne Långvik-Huomo, vs. näyttelypäällikkö Eeva Kyllönen, intendentit Tryggve Gestrin, Annamari Eskola, Suvi Kettula, Minna Vento ja Jyri Vilja sekä tutkija, arkkitehti Marja Sahlberg, tutkija Sari Piirainen, näyttelytuottaja Tomi Heikkilä, ts. näyttelytuottaja Tiina Hero, ts. museolehtori Anna Wessman ja museolehtori Sanna Valoranta-Saltikoff.

Tuhat tarinaa Espoosta Espoon kaupunginmuseon perusnäyttely Näyttelykeskus WeeGeellä tarjoaa asiakkaille ympäristön, jossa voi oppia ja tutkia Espoon historiaa.

Museossa tutkitaan, Museo 4/2010.

⁶ Espoossa verkostoitumista sovellettu, esimerkiksi Järvensivu, Timo; Nykänen, Katri ja Rajala, Rika 2010. Verkostojohtamisen opas: verkostotyöskentely sosiaali- ja terveysalalla. Löytyy linkistä : <http://verkostojohtaminen.fi/wp-content/uploads/2011/01/VerkostojohtamisenOpas.pdf> (haettu 5.1.2015)

Tutkimuksen määritelmä

Tilastokeskuksen mukaan ”tutkimus- ja kehittämistoiminnalla tarkoitetaan systemaattista toimintaa tiedon lisäämiseksi ja tiedon käyttämistä uusien sovellusten löytämiseksi. Kriteerinä on, että toiminnan tavoitteena on jotain oleellisesti uutta. Tutkimus- ja kehittämistoimintaan sisällytetään perustutkimus, soveltava tutkimus sekä kehittämistyö.

Keskiaikainen sormuslöytö Espoosta. Löytöä tutkittaessa kävi ilmi, että sormustyypin on erittäin harvinaisen ja ainoa laatuaan Suomessa. Vastaavanlaisia sormuksia tunnetaan Ruotsista ja Norjasta yksi kappale ja Tanskasta kolme. Englannista on tähän asti löydetty vain yksi vastine Espoon sormukselle.

Museoiden kokoelmat karttavat pääasiassa lahjoituksia, ja ne tarjoavat lähdeaineistoja tutkijoille.

Espoon kaupunginmuseon omat hankkeet synnyttävät myös aineistoja ja tutkimustuloksia tulevaisuuden tutkijoille.

Museotyöhön liittyvä tutkimus edellyttää tieteellisten periaatteiden ja menettelytapojen hallintaa. Laadukkaaseen tutkimukseen kuuluvat objektiivisuuden, kriittisyyden, autonomisuuden ja julkisuusperiaatteen lisäksi myös tutkimusetiikan huomioiminen ja se, että tutkimusta on voitava arvioida myös ulkopuolelta. Tutkimus nähdään prosessina, joka tuottaa uutta tietoa, joka tulostuu erilaisissa muodoissa (esim. akateemiset opinnäytteet, vertaisarvioidut tieteelliset julkaisut ja artikkelit, muut julkaisut ja artikkelit, kaupunginmuseon omat julkaisut, verkkojulkaisut, näyttelyt, lausunnot, sähköisen kokoelmahallintajärjestelmän tietokanta).

⁷ Käsitteet ja määritelmät. Tilastokeskus. <http://www.stat.fi/til/tkke/kas.html> (haettu 18.12.2014)

⁸ Miettinen, Reijo ja Tuunainen, Juha, 2010. Perus- ja soveltava tutkimus tiedepolitiikan luokittelukategoriana ja retorisisa resursseina”, Tiedepolitiikka 3/2010, 7-16.

⁹ Sarantola-Weiss, Minna, 2010. Museoissa tutkitaan. Museo 4/2010, 8-13.

Perustutkimuksella tarkoitetaan sellaista toimintaa uuden tiedon saavuttamiseksi, joka ei ensisijaisesti tähtää käytännön sovellukseen. Perustutkimusta ovat esimerkiksi ominaisuuksien, rakenteiden ja riippuvuuksien analyysit, joiden tavoitteena on uusien hypoteesien, teorioiden ja lainalaisuuksien muodostaminen ja testaaminen.

Soveltavalla tutkimuksella tarkoitetaan sellaista toimintaa uuden tiedon saavuttamiseksi, joka ensisijaisesti tähtää tiettyyn käytännön sovellutukseen. Soveltavaa tutkimusta on esim. sovellusten etsiminen perustutkimuksen tuloksille tai uusien menetelmien ja keinojen luominen tietyn ongelman ratkaisemiseksi.

Tuote- ja prosessikehityksellä (kehittämistyöllä) tarkoitetaan systemaattista toimintaa tutkimuksen tuloksena ja/tai käytännön kokemuksen kautta saadun tiedon käyttämiseksi uusien aineiden, tuotteiden, tuotantoprosessien, menetelmien ja järjestelmien aikaansaamiseen tai olemassa olevien olennaiseen parantamiseen.”⁷

Jakoa perus- ja soveltavaan tutkimukseen on kuitenkin kritisoitu jo 1960-luvulta lähtien. Reijo Miettinen ja Juha Tuunainen ehdottavat Tiedepolitiikka-lehdessä, että olisi viisaampaa erottelun sijaan puhua korkeatasoisesta tutkimuksesta.⁸ Museokävijän tai -asiakkaan näkökulmasta ei ole merkitystä onko museon tekemä tutkimus perus- vai soveltavaa tutkimusta tai mitä akateemista tutkimustraditiota se edustaa. Museovieraiden kannalta tärkeämpää on, että museoiden tarjoama tieto on luotettavaa, ja että julkistettu tieto on laadukasta ja kiinnostavaa. Museoiden tutkimuksesta kirjoittanut Helsingin kaupunginmuseon tutkimuspäällikkö, filosofian tohtori Minna Sarantola-Weissin mukaan museoissa tehtävän tutkimuksen ja akateemisen tutkimuksen ainoa oleellinen ero on oikeastaan se, että tutkimus museossa liittyy museon hallussa oleviin kulttuurietovarantoihin ja, että se perustuu museon perustehtävään.⁹

Edelliseen viitaten Espoon kaupunginmuseon tutkimus- ja julkaisupolitiikassa ei tehdä eroa perustutkimuksen ja soveltavan tutkimuksen välille vaan huomio suunnataan tutkimuksen laatuun ja pitkäjänteisyyteen.

Espoon kaupunginmuseo – kulttuurihistoriallinen museo

Talomuseo Glims on vanha espoolainen maatila Karvasmäen kylässä Bembölessä. Museoalueen muodostavat 11 alkuperäisillä paikoillaan olevaa rakennusta, joista vanhimmat ovat peräisin 1700-luvulta. Glims on toiminut maatilana ainakin 1500-luvulta 1900-luvun alkuun saakka. Alue muutettiin museoksi vuonna 1958.

Espoon kaupunginmuseo sai alkunsa 17.1.1958, jolloin Espoon kunnanvaltuusto asetti museota valmistelevaan ja hoitamaan kotiseutulautakunnan. Kotiseutumuseon hoitajana toimi kotiseutusihteeri, joka toimi myös lautakunnan sihteerinä. Espoon kaupunginmuseo on siis varsin nuori laitos verrattuna useimpien muiden suurien kaupunkien museoihin. Juuriltaan maalaiskunnan kotiseutumuseosta on kuitenkin kehittynyt Suomen toiseksi suurimman kaupungin kaupunginmuseo, joka on osa Espoon sivistystoimea ja kuuluu Kulttuurin tulosyksikköön omana palvelualueenaan. (Liite 1)

Tutkimustoiminta on kuulunut alusta alkaen museon tehtäviin. Vuoden 1958 kotiseutulautakunnan johtosäännössä määriteltiin lautakunnan ja kotiseutusihteerin tehtäväksi sekä kotiseutututkimuksen suorittaminen että arkistossa käyvien tutkijoiden avustaminen.¹⁰ Ensimmäinen maininta museon arkistossa vierailevista tutkijoista löytyy vuoden 1960 kotiseutulautakunnan vuosikertomuksesta, jossa todetaan arkistossa käyneen kaksi ensimmäistä tutkijaa.¹¹ Tänä päivänä Espoon kaupunginmuseon arkistossa käy vuosittain noin 600 asiakasta.¹² Kotiseutusihteerin ensimmäiset tutkimukset 1950-luvun lopulla käsittelivät Glimsin historiaa.¹³

Vuonna 1961 kartoitettiin kunnassa asuvat 60 vuotta täyttäneet henkilöt tarkoituksena haastatella heistä ne, jotka olivat asuneet Espoossa 1900-luvun vaihteessa. Samana vuonna laadittiin myös luettelo kunnassa olevista maanviljelystiloista, joiden vanhat rakennukset oli tarkoitus myöhemmin inventoida ja valokuvata.¹⁴ Vuonna 1970 lautakunnan toimesta käynnistettiin kaksi tutkimustyötä. Toisen tehtävänä oli kartoittaa Espoon säilytettävät omakotialueet, toinen oli ideakilpailu Träskändan kartanon alueen käytöstä. Arkkitehti Jarmo Kervisen laatimaa Espoon säilytettävät pientaloalueet. Pientalotutkimus - selvitystä voidaan pitää museon ensimmäisenä alueinventointina. Se perustui Kervisen 1966–1968 asemakaavalautakunnalle tekemään erikoisselvitykseen Espoon pientalotaajamat (1968).¹⁵

Vuonna 1972 kotiseutulautakunta teki tutkimussopimuksen Riitta Paavosen kanssa. Kotiseutulautakunnan toimintakertomuksen mukaan Paavonen laatii opinnäytetyönään ”kansatieteellisen selvityksen Espoon maaseutukulttuurin muuttumisesta vuosina 1916–1939.”¹⁶ Kyseinen opinnäytetyö valmistui vuonna 1986 nimenään Espoon muonamiehet vuosina 1900–1920.¹⁷

¹⁰ Perkkio, Marliina, 1983. Museo- ja kotiseututoimintaa 25.vuotta. Espoo : Espoon kaupunginmuseo; Espoon kunnan kotiseutulautakunnan johtosääntö kunnanvaltuuston 1. päivänä huhtikuuta 1958 antama, 28, kohta 14 ja 9§ erityisesti kohdat 4, 5 ja 9. Espoon kaupunginmuseo arkisto (EKM/A)

¹¹ Espoon kotiseutulautakunnan vuosikertomus 1960, 29. EKM/A.

¹² Kokoelmapäällikkö Pirkko Sillanpään tiedonanto 8.1.2015.

¹³ Espoon kotiseutulautakunnan vuosikertomus 1959, 21–22. EKM/A.

¹⁴ Espoon kotiseutulautakunnan vuosikertomus 1961, 23–24. EKM/A.

¹⁵ Espoon kotiseutulautakunnan vuosikertomus 1970. EKM/A; Kervinen, Jarmo, 1968. Espoon pientalotaajamat. Espoo: Espoon asemakaavalautakunta; Kervinen, Jarmo, 1970. Espoon säilytettävät pientaloalueet. Pientalotutkimus. Espoo: Espoon kotiseutulautakunta.

¹⁶ Espoon kotiseutulautakunnan vuosikertomus 1972. EKM/A.

¹⁷ Paavonen, Riitta, 1968. Espoon muonamiehet vuosina 1900–1920. EKM/A

Kaupunginmuseon Espoon historiaa käsittelevä ns. Espoo-teossarjan aloitti maisteri Eeva Eskolan kirjoittama Vanha Hagalund -kirja, joka ensipainos julkaistiin 1972. Kirja perustui Tapiola tänään -lehdessä julkaistuun artikkelisarjaan. Valtioneuvos August Ramsayn kirjoittamat Esbo, Esbo socken och Esbogård på 1500-talet -teos (1924) ja Esbo II, Esbo socken och Esbogård på 1600-talet -teos (1936) suomennettiin 1980-luvulla museo- ja kotiseutulautakunnan toimesta ja julkaistiin Espoo-sarjassa. Espoon esihistoriaa esitettiin Jüri Kokkosen laatimassa tutkielmassa Muinaisaikojen Espoo, ruotsiksi Det forntida Esbo, molemmat kieliversiot julkaistu vuonna 1990. Myöhempiä Espoon historian vaiheita käsiteltiin Espoo-sarjassa vuonna 1975 ilmestyneessä Matti J. Lahden Espoo maalaispitäjästä suurkauppalaksi (ruotsinkielinen teos Esbo en landssocken blir storköping) ja 1980-luvun puolivälissä ilmestynyt Hagar Nikanderin kirjoittama Esbo 1700–1865 (suomenkielinen teos Espoo 1700–1865). Näiden Espoon historian perusteosten lisäksi Espoo-sarjassa on julkaistu muita pienimuotoisempia tutkimuksia samoin kuin Espoon kaupunginmuseon kotiseutusarjassa ja Espoon kaupunginmuseon tutkimuksia -sarjassa on julkaistu useita Espoon historiaan liittyviä tutkimuksia. Myös näyttelytoiminnan yhteydessä on laadittu Espoon historiaa valottavia tutkimuksia, kuten 1800-lukua käsittelevä Aurora Karamzin - Aristokratian elämää, ruotsiksi Aurora Karamzin - Ett aristokratiskt liv, vuonna 2006, ja Kylä - Keskiaikaa Itämeren rannalla, ruotsiksi Byn - medeltid vid Östersjöns stränder vuonna 2008. (Liite 2)

Träskändan kartano kuuluu valtakunnallisesti merkittäviin rakennettuihin kulttuuriympäristöihin. Viime vuosina Träskändan kartanosta ja puistoalueesta on tehty useita tutkimuksia ja selvityksiä, joita kaupunginmuseo on ohjannut.

Espoon kaupunginmuseon julkaisuja.

MUSEOT TUTKIMUSLAITOKSINA TÄNÄÄN

Maassamme on yli 1000 museokohdetta, joista ammatillisesti hoidettuja on noin 300. Museoita ja niiden toimintaa ohjaavat erilaiset lait ja asetukset. Suomen lainsäädännössä on lisäksi muinaismuistoja koskevia lakeja sekä kansallista kulttuuriperintöä sääteleviä lakeja. Näiden lakien lisäksi myös useat muut lait ja asetukset sivuavat museoiden toimintaa. Sellaisia ovat muun muassa arvonnäisäverolaki, henkilötietolaki, kirkkolaki, kunnallislaki, laki viranomaisen toiminnan julkisuudesta, maa-aineslaki, maankäyttö- ja rakennuslaki ja tulo- ja varallisuusverolaki.¹⁸ Tutkimus- ja julkaisutoiminta ovat museon ydintoimintoja ja niitä ohjaavat sekä lait ja tehdyt sopimukset että museotalan eettiset säännöt. (Liite 3)

Tutkimuksen kannalta keskeiset lait ja sopimukset

Kunnan tai valtion ylläpitämien museoiden toimintaa ohjaavat valtion lainsäädäntö ja kunnalliset säädökset. Ammatillisesti hoidettujen museoiden toimintaa ohjaa museolaki (1992/729) ja siinä määritellyt museoiden tehtävät. Museolaissa museoilta edellytetään tutkimusta. Minna Sarantola-Weiss kirjoittaa, että lain sanamuoto asettaa tutkimuksen jopa opetus- ja näyttelytoiminnan edelle.¹⁹ Museolain mukaan ”museoiden tulee edistää kulttuuri- ja luonnonperintöä koskevan tiedon saatavuutta tallentamalla ja säilyttämällä aineellista ja visuaalista kulttuuriperintöä tuleville sukupolville, harjoittamalla siihen liittyvää tutkimusta, opetusta ja tiedonvälitystä sekä näyttely- ja julkaisutoimintaa.”²⁰

Lisäksi museoiden toimintaa ohjaavat kotimaiset ja kansainväliset sopimukset. Myös International Council of Museumsin eli ICOM:in museoeettiset säännöt (hyväksytty vuonna 2004) velvoittavat museoita tutkimus- ja julkaisutoimintaan sekä ohjaavat museoita toiminaan eettisesti oikein. ICOMin säännöissä todetaan: ”Museot ovat erityisesti vastuussa siitä, että kokoelmissa olevaa primaariaineistoa tutkitaan, siitä huolehditaan ja se on kaikkien saatavissa... Museoilla on erityinen velvollisuus asettaa kokoelmat ja kaikki niihin liittyvä oleellinen tieto saataville niin laajalti kuin mahdollista, ottaen kuitenkin huomioon luottamuksellisuuden ja turvallisuuden asettamat vaatimukset... Museon henkilökunnan harjoittaman tutkimuksen täytyy liittyä museon tehtävään ja tarkoituksiperiin, ja sen on noudatettava vakiintuneita laillisia, eettisiä ja akateemisia käytäntöjä... Museoammatillisilla on velvollisuus jakaa tietonsa ja kokemuksensa työtovereiden sekä kyseisten alojen tutkijoiden ja opiskelijoiden kanssa... Kun suoritetaan destruktiivisia analyyseja, jossa aineistoa tuhoutuu, on kaikki tieto kyseisestä aineistosta, analyysin tuloksesta ja siihen liittyvästä tutkimuksesta ja julkaisuista liitettävä pysyvästi museon luetteloon.”²¹

Museolaki edellyttää museoilta tutkimusta.

Museot ovat myös sitoutuneet noudattamaan tutkimuseettisen neuvottelukunnan ohjetta ”Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsitteleminen.”²²

¹⁸ Museotalan lainsäädäntöä. <http://www.museot.fi/museotala/lainsaadanto> (haettu 5.1.2015)

¹⁹ Sarantola-Weiss 2010.

²⁰ Museolaki, 1§. <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1992/19920729>

²¹ Museotyön eettiset säännöt. ICOM - Suomen komitea ry. <http://finland.icom.museum/etiikka.html> (haettu 18.3.2015)

²² Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsitteleminen 2012. http://www.tenk.fi/sites/tenk.fi/files/HTK_ohje_2012.pdf (haettu 8.1.2015)

Tutkimus museon perustoimintana

Tutkimustoiminta on museon muun toiminnan välttämätön edellytys. Se koostuu mm. arkeologisista kaivauksista, esinetutkimuksesta, kulttuuriympäristöjen inventoinneista, haastatteluista, selvityksistä ja arkistotutkimuksista. Espoon kaupunginmuseon tekemä tutkimus kohdistuu sekä museon omiin kokoelmiin että ympäröivän alueen kulttuuriperintöön ja luontoon. Tutkimus käyttää ja tuottaa kokoelmia. Museon kokoelmapolitiikan mukaisesti kokoelmiin tallennetaan pääosin Espoon historiasta kertovaa aineistoa. Jotkin osat, kuten Heikki von Hertzenin arkisto ja Asuntosäätiön arkisto, ovat jopa kansainvälisesti merkittäviä oman alansa dokumentteja.

Kaupunginmuseo ei tuota tutkimusta vain oman toimintansa tueksi vaan se tuottaa tutkimusta suoraan kuntalaisten, tutkijoiden, yritysten ja viranomaisten käyttöön. Tutkimustyö näyttäytyy muun muassa kuntalaisten historiatietoisuuden ja paikallisidentiteetin vahvistumisena sekä työvälineenä kulttuuriympäristön vaalimisessa. Tutkimusta tehdessään kaupunginmuseo tekee yhteistyötä muiden tutkimusta harjoittavien tahojen kanssa. Kaupunginmuseo voi esimerkiksi ehdottaa tutkimusaiheita eri alojen opinnäytetöiksi tai ohjata niitä.

Tutkimustoiminnan ohella tiedon julkaiseminen liittyy museon perustoimintoihin. Espoon kaupunginmuseon tutkimustoiminta tulostuu julkaisuina, raportteina, inventointeina, näyttelyinä, opastuksina ja paikakatietokantoina. Julkaisutoiminnan tavoitteena on museon asiantuntemuksen ja tiedon jakaminen sekä näyttelyiden ja museon muun toiminnan tukeminen. Perinteisesti julkaiseminen on liittynyt museoiden näyttely- ja tutkimustoimintaan ja tulostunut näyttelyluetteloina ja näyttelyjulkaisuina. Nykyään julkaisemisen kenttä on laajentunut tästä huomattavasti. Esimerkiksi erilaiset digitaalisen ja verkkojulkaisemisen muodot sekä viestintään liittyvät materiaalit kuuluvat julkaisemiseen.

Kokoelmahallinnan kannalta erityinen julkaisemisen muoto on kokoelmatietojen tai kokoelmien julkaisu, joka saattaa niin museoesineet, kuva- ja muut arkistoaineistot kuin ympäristössä olevien kulttuurihistoriallisten kohteiden tiedot verkossa saataville. (Esimerkiksi Suomen arkistojen, kirjastojen ja museoiden yhteinen hakupalvelu <https://www.finna.fi/>, Museoviraston ja ympäristöministeriön toteuttama verkkopalvelut http://www.rakennusperinto.fi/fi_FI/#&panel1-1 ja Museoviraston tuottama valtakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristöt http://www.rky.fi/read/asp/r_default.aspx)

TUTKIMUSTOIMINNAN NYKYTILA ESPOON KAUPUNGINMUSEOSSA

Espoon kaupunginmuseon tehtävänä on museotoimintaa ja kulttuuriperintöä koskevien lakien ja asetusten mukaisesti ylläpitää kansalaisten tietoutta kulttuuristaan, historiastaan ja ympäristöstään. Kaupunginmuseo harjoittaa ja edistää alan tutkimusta, opetusta ja tiedonvälitystä tallentamalla, tutkimalla, säilyttämällä ja asettamalla näytteille esineitä ja muuta aineistoa ihmisestä ja hänen ympäristöstään. Yhteistoiminnassa Museoviraston kanssa kaupunginmuseo toimii paikallisena maankäyttö- ja rakennuslain tarkoittamana kulttuuriympäristöviranomaisena. Kaupunginmuseon henkilöstö pitää säännöllisesti luentoja ja opastuksia, jotka liittyvät kaupunginmuseon toimintaan. Sen lisäksi luentoja pidetään myös ulkopuolisissa tilaisuuksissa. Nämä vaativat aina taustatyötä ja tutkimusta. Tutkimuksella on myös merkittävä osuus kokoelmahankintoja, luettelointia, konservointia ja näyttelyitä tehtäessä.

Toisiinsa lomittuvien tehtävien seurauksena tutkimustoiminta on monimuotoista ja sen yhdistäminen ja koordinoiminen on joskus haasteellistakin. Monitieteellisten tutkimusten yhdistyminen museossa tehdysä tutkimuksissa avaa kuitenkin monipuolisia näkemyksiä ajankohtaisiin ja poikkitieteellisiin kysymyksiin.

Espoon kaupunginmuseon henkilökunnasta (vakansseja 25) noin kymmenkunta tekee jonkinasteista tutkimustyötä muun museotoiminnan ohessa. Tutkijan nimikkeellä museossa työskentelee kaksi henkilöä, he eivät kuitenkaan tee päätoimisesti tutkimustyötä. Tämä vastaa tilannetta museokentällä. Minna Sarantola-Weissin mukaan yhä useampi tutkija museoissa käyttää työaikansa kaikkien muuhun, ja tutkimus tahtoo jäädä vähemmälle.²³

Uuden tutkimustiedon syntyminen on hidasta. Panostukseen nähden museoiden tekemä tutkimus on kuitenkin hyvää ja laadukasta. Tämä varmasti johtuu osittain siitä, että useimmilla museotyöntekijöillä on ylempi korkeakoulututkinto, ja täten he omaavat taidot tutkimuksen tekemiseen. Samoin museotyöntekijät käyttävät runsaasti omaa vapaa-aikaansa tutkimuksen tekemiseen ja jatkokouluttautumiseen.²⁴ Espoon kaupunginmuseon henkilökunnasta suurimmalla osalla on ylempi korkeakoulututkinto, neljä on väitellyt tohtoriksi.

Tutkimustyötä tehdään kaupunginmuseon kaikilla vastuualueilla, joten tutkimusta tehdään monien tieteenalojen lähtökohdista. Museon tutkimuksissa yhdistyykin historian, arkeologian, taidehistorian, käsitieteiden, etnologian, museologian ja pedagogiikan oppiaineiden tutkimustraditiot ja kaanonit. Tutkimustoiminnasta vastaa ja sitä koordinoi museon tutkimuspäällikkö yhdessä museotoimenjohtajan kanssa.

Kerro meille muistosi. Saaristopäivien yhteydessä kaupunginmuseo kerää muistitietoa ja valokuvia saaristoon liittyvistä asioista.

Autiotalosta löytynyt arkistoaineistoa toisen maailmansodan ajalta.

Kadonneet kartanot -näyttelyssä kerrottiin kahdeksan kartanon tarinan: miten kartanot syntyivät, millaisia vaiheita niiden historiaan kuului, miksi ne katosivat ja mitä niistä on edelleen jäljellä maisemassa.

Espoon kaupunginmuseon museolehtori, filosofian tohtori Anna Wessman arkeologipäivillä vuonna 2014. Museo on toiminnallaan edistänyt tutkijoiden ja metallinilmainsinharrastajien välistä yhteistyötä.

Vanhan Albergan eli Carl Tersmedenin puutarhassa on vuosien saatossa tehty lukuisia arkeologisia tutkimuksia.

Grävabacka. Arkeologisia tutkimuksia tehdään myös kaavotustöiden yhteydessä. Pellaksenmäen asemakaava-alueelle on suunniteltu Myllykylänpuisto-niminen puistoalue Kvarnbyn kylän Grävabackan viereiselle pellolle. Metallinetsijän löydettyä pellolta rautakautisen rannerenkaan kappaleen, järjesti Espoon kaupunginmuseo alueella kaivaukset. Odotettua rautakautista kalmistoa ei löytynyt, vaan alueella todettiin kampakeraaminen asuinpaikka, joka ajoitettiin 3521–3361 ennen ajanlaskun alkua.

²³ Sarantola-Weiss, 2010, 11.

²⁴ Sarantola-Weiss, 2010, 11.

Kulttuuriympäristön tutkimus

Historiallinen syvyys ja ajallinen moninaisuus ovat hyvän elinympäristön edellytyksiä. Espoo on puolen vuosisadan ajan ollut yksi Suomen nopeimmin kasvavista kunnista. Espoosta tuli kaupunki vuonna 1972 ja nuoren kaupungin maankäytön suunnittelun ja rakentamisen lähtökohtana oli erittäin nopea kasvu. Ympäristön raju muutos ja ihmisen ja luonnon vuorovaikutuksen jälkien häviäminen on kohottanut rakennetun ympäristön ja kulttuurimaiseman säilyttämisen yhdeksi keskeisimmäksi tavoitteeksi Espoon kaupunginmuseon työssä.

Kulttuuriympäristön tutkimus ja inventointi sekä kaupungin kaavoitus- ja rakennusprosesseihin osallistuminen ovat muodostuneet museon tärkeiksi perustehtäviksi. Kaupunginmuseo on katsonut tehtäväkseen mahdollisimman tehokkaan kulttuuriympäristöä koskevan tiedonlevityksen. Vuonna 1982 valmistui Simo Vanhatalon ”Espoon kiinteiden muinaisjäännostien merkintäsuunnitelma”. Suunnitelman mukaisesti muinaismuistot merkittiin 1980-luvulla kyltein maastoon. Kaikki merkityt kohteet esiteltiin myös painetuissa esitteissä. Jüri Kokkosen kirjoittama kirja Espoon esihistoriasta ja muinaisjäänöksistä ilmestyi vuonna 1990. Espoon kaupunginmuseo on ollut Suomen mittakaavassa edelläkävijä maaseudun historiallisen ajan arkeologian kehitystyössä aina vuoden 1990-luvun keskivaiheilta saakka, jolloin tutkittiin osa Muuralan keskiaikaista kylätonttia. Vuonna 2000 tehtiin Suomen ensimmäinen koko kunnan kattava keskiaikaisten kylien inventointi. Merkittävistä viimeaikaisista yhteistyöprojekteista mainittakoon myös Mankbyn keskiaikaisen kylän kaivaukset. Kylä löytyi vuonna 2004 muinaisjäänösinventoinnin yhteydessä ja sitä on tutkittu Espoon kaupunginmuseon ja Helsingin yliopiston yhteistyönä vuodesta 2007. Pienimuotoisempia arkeologisia tutkimuksia ja tarkastuksia tehdään vuosittain kaavoitus- rakentamis- ja tietöiden yhteydessä.

Rakennettuun kulttuuriympäristöön liittyen Espoon kaupunginmuseo julkaisi vuonna 1983 Erkki Härön uraauurtavan teoksen ”Espoon rakennuskulttuuri ja kulttuurimaisema”. Teos päivitettiin 1990-luvun alussa, ja se on ollut Espoon kulttuuriympäristön perusteos jo yli 20 vuoden ajan. Jatkuva kaavoitus- ja rakennustoiminta vaatii kuitenkin inventointien säännöllistä päivittämistä. Tähän haasteeseen kaupunginmuseo on pyrkinyt vastaamaan kehittämällä museon kokoelmahallintajärjestelmää tuomalla siihen kulttuuriympäristöaineistoja.

Kulttuuriympäristön ja rakennussuojelun viranomaisena kaupunginmuseo antaa lausuntoja kaupungin eri viranomaistahoille korjaus-, uudisrakennus- ja kaavahankkeista. Koska esimerkiksi kaava-alueet voivat olla hyvinkin laajoja, vaatii asiaan paneutuminen huolellista tutkimus- ja taustatyötä. Maastokäyntien yhteydessä tutkitaan alueen rakennukset sillä tarkkuudella, että ne voidaan arvottaa ja määritellä niiden suojelutarpeet kaavoituksen pohjaksi. Samalla arvioidaan myös alueen laajempia maisemallisia tai kylä- ja kaupunkikuvallisia arvoja ja vaalimisen arvoisia ominaispiirteitä. Maastotutkimus vaatii taustakseen huolellista arkistotutkimusta, jonka lähteinä ovat mm. vanhat kartat, aiemmat kaava-aineistot, alueen historiatieto ja erityisesti mahdolliset rakentumisen muutosvaiheet. Restaurointi- ja korjausneuvonta on myös tärkeä osa kulttuuriympäristön vastuualueen toimintaa ja se vaatii aina tuekseen tutkimustyötä. Korjaushankkeisiin liittyy arkistotutkimuksen lisäksi kohteissa paikan päällä tapahtuvaa tutkimustyötä. Myös korjaustyössä käytettävien materiaalien ja työtapojen valinta vaatii tutkimuksella saavutettua asiantuntemusta ja taustatietoja aiheesta.

Lähes kaikkien kaupunginmuseon näyttelyiden suunnitteluvaiheessa tarvitaan myös kulttuuriympäristön tulosyksikön asiantuntemusta. Näyttelyihin liittyvä tutkimustyö sisältää kirjallista tutkimusta, kuvalliseen aineiston pohjalta tehtävää tutkimusta (kartat, rakennuspiirustukset, valokuvat, eri aikakausien kaava-aineistot jne). Tyypillisesti saatetaan selvittää tietyn aikakauden rakentamiseen, rakennusmateriaaleihin, rakenteisiin, tyylipiirteisiin, väriytykseen jne. liittyviä asioita.

Kokoelmat tutkimuksen kohteena ja lähteenä

Museon kokoelmat vaikuttavat siihen mitä museossa tutkitaan. Espoon kaupunginmuseon varhaisimman kokoelman ytimen muodostaa Esbo hembygdsföreningin aineisto, jonka kartuttamisessa ja tutkimuksessa museo tekee yhteistyötä yhdistyksen kanssa. Tänä päivänä museokokoelmien kokonaismäärä on yli 250 000 objektia. Luku kattaa museon arkistoaineiston, kuva-aineiston, kirjat ja esineet. Kauko-kokoelmahallintajärjestelmään objekteista on luetteloitu noin 75 %.

Kokoelmatutkimuksella tarkoitetaan jatkuvasti tehtävää kokoelman ja sen osien selvittämistä ja arviointia. Kokoelmatutkimuksessa selvitetään, kuinka suuri aineisto on, mikä on sen museoarvo ja miten se suhteutuu aihepiiriltään tai tyypiltään lähellä oleviin aineistoihin. Yksittäisen kohteen tutkimuksesta käytetään yleensä termiä luettelointi. Kokoelmatutkimustyö sekä yksittäisten tallenteiden tutkimus eli luettelointi on tärkein kokoelmien vastuualueella tehtävä tutkimustyö. Erityisen tarpeellista tämä on museokokoelmiemme sisällön laajuuden ja moniaineisuusuden takia. Esinetutkimuksen tärkein lähde on esine itse. Konservointitutkimus ja konservointitiedot auttavat selvittämään esimerkiksi esineen käytön historiaa.

Leppävaaran kaupunginosa on suureksi osaksi rakentunut Albergan kartanon maille. Albergan kartanon päärakennus näkyy ilmakuvassa keskellä.

Espoon kaupunginmuseon digitoidut Carl Tersmedenin päiväkirjat ovat kiinnostaneet sekä kotimaisia että ulkomaalaisia tutkijoita.

Mankby kaivajia. Espoon kaupunginvaltuusto hyväksyi helmikuussa 2011 aloitteen perustaa arkeologinen puisto Mankbyn keskiaikaiselle kylätontille. Ensimmäinen panostettava Mankbyn tutkimukseen. Vasta kun kylä on perusteellisesti tutkittu, pystytään hauras muinaisjäänösalue avaamaan yleisölle.

Kokoelmien hyvä hallinta edellyttää tutkimusta ja luettelointia. Kokoelmatutkimustyö sekä yksittäisten tallenteiden tutkimus eli luettelointi on tärkein vastuualueella tehtävä tutkimustyö. Niihin pohjautuu muu kokoelmia koskeva tutkimustyö.

Träskändan tiluskartta vuodelta 1826 Espoon kaupunginmuseon kokoelmista. Vanha karttamateriaali on perustutkimusaineistoa tutkijoille.

Kirsti Gallen-Kallelan suunnittelema ja kutoma matto vuodelta 1931. Espoon kaupunginmuseon kokoelmiin saatiin maton lisäksi myös maton pahvinen suunnitteluplanssi.

Kohteiden tietojen selvittämisessä käytetään painettuja ja muita kirjallisia lähteitä, kuten tuoteluetteloita, teollisuustilastoja, tutkimus- ja muuta kirjallisuutta, valokuva-aineistoja, henkikirjoja, puhelinluetteloita ja aikakauslehtiä. Lähteinä käytettävää muistitietoa kartutetaan mm. haastatteluin. Asiantuntijatietoa hankitaan myös suoria kontaktein eri alojen asiantuntijoilta, mm. muista museoista. Verkosta löytyy jatkuvasti kasvava määrä erilaista tietoaaineistoa ja referenssimateriaalia, jota voidaan hyödyntää. Eri lähteiden kriittinen arviointi kuuluu tutkimustyöhön. Espoon kaupunginmuseon kokoelmia tutkitaan sekä laadullisia että määrällisiä tieteellisiä tutkimusmetodeja hyödyntäen.

Luettelointitiedot jäävät monta kertaa puutteelliseksi ja niitä täydennetään kun tutkimustieto karttuu. Niukkojen tai puuttuvien lähteiden tai referenssiaineiston vuoksi tutkimustulokset ovat usein varovaisia. Tutkimuksellinen ote ilmenee myös siinä että arvioinnin perusteet ja epävarmuus merkitään näkyviin.

Espoon kaupunginmuseon kokoelmien luettelointitietoja hyödynnettiin intendentti Suvi Kettulan vuonna 2009 valmistuneessa väitöskirjassa Semanttisen webin ontologisen tekstiilikäsitteistön kehittäminen ja liittäminen museoiden luettelointitietoihin.²⁵ Väitöskirjassa kehitettiin ontologiamuotoinen asiasanasto ja tutkittiin kolmen museon luettelointitermien automaattista annotoitumista ontologian käsitteisiin. Samalla pyrittiin selvittämään, miten tiettyjen osa-alueiden (esineen nimi- ja materiaalikentät) luettelointitapoja tai ontologista käsitteistöä muuttamalla tai rikastamalla voitaisiin palvella paremmin koneluettavaa semanttisuuteen eli käsitteiden merkityssisältöihin perustuvaa tiedontallennusta ja -hakua. Ontologioihin perustuvan tiedonyhdistämisen avulla tiedonhakija saa perinteistä merkkijonohakua kattavamman ja täsmällisemmän hakutuloksen. Espoon kaupunginmuseon Kauko-kokoelmienhallintajärjestelmässä on hyödynnetty uutta ontologioihin perustuvaa teknologiaa.

Museoiden webbipohjaiset esine-, arkisto- ja kuvakokoelmaselaimet ovat lisääntyneet merkittävästi viimeisen kymmenen vuoden aikana.²⁶ Espoon kaupunginmuseo osallistui pilottina Suomalaiset semanttisen webin ontologiat (FinnONTO) –projektiin²⁷ vuosina 2003–2008. Laajassa kansallisessa hankkeessa rakennettiin suomen kieleen perustuvaa semanttisen webin infrastruktuuria ja kehitettiin ontologioita sekä hakusovelluksia. Espoon kaupunginmuseon kokoelmatietoja hyödynnettiin projektissa mm. tietävästi maailman ensimmäisessä semanttisen webin teknologioihin perustuvassa museokokoelmatietoja yhdistävässä MuseoSuomi-hakuportaalissa²⁸ ja tätä seuranneessa Kulttuurisampo-portaalissa²⁹, jonka aineistona ovat esinekokoelmien ohella muukin suomalainen kulttuurisisältö, kuten taide, runot, valokuvat, biografiat, tutkimukset, arkistomateriaalit ja elokuvat.

Taiteilija Jorma Mattilan akvarelleja ja piirroksia Espoosta

Tutkittu tieto ja aineisto tulostuvat uutena näkökulmana ja tulkintana näyttelyssä. Näyttely sisältävät eritasoisia tietoaaineistoja.

Näyttelyihin ja museopedagogiikkaan liittyvä tutkimus

Museokävijälle museoissa tehty tutkimus on perinteisesti välittynyt näyttelyiden ja julkaisujen kautta. Espoon kaupunginmuseossa on sekä pitkäkestoisia perusnäyttelyitä sekä vaihtuvia, 1/2 - 1 vuotta kestäviä näyttelyitä. Perusnäyttelyitä on KAMUssa, Talomuseo Glimsissä, Koulumuseo Lagstadissa ja Huvilamuseo Rulluddissa. Vaihtuvia näyttelyitä on KAMUssa, Glimsissä ja saaristopäivien aikana Pentlassa, jonne suunnitellaan saaristomuseota. Jokaisella museon toimipisteellä on omat painopistealueensa ja tämä ohjaa välillisesti museossa tehtävää tutkimusta.

Ennen kuin museokävijä voi astua näyttelyyn se on vaatinut monenmoisia työvaiheita, joista yksi on tutkimus. Näyttelyn käsikirjoitus ja sisältö perustuvat aina tutkittuun tietoon. Näyttelyprojekti alkaa aineistoselevityksellä ja -kartoituksella. Silloin käydään läpi painettuja ja painamattomia lähteitä, kuten arkistoaineistoa, kuva-aineistoa ja karttoja sekä tehdään esinetutkimusta. Aineistotutkimuksessa hyödynnetään myös kirjallisuuslähteet, raportit, selvitykset, tilastot ja internet-aineistot. Lisäksi tehdään erilaisia haastatteluita ja kyselyitä sekä käytetään museoiden, yliopistojen ja eri ammattiryhmien asiantuntija-apua. Tieteelliset tutkimukset popularisoidaan. Näyttely on teksti-, kuva- ja kirjallisuuslähteiden uusi tulkinta/synteesi. Näyttelyllä on aina ydinajatus ja viesti, joka pyritään välittämään yleisölle yhdistelemällä erilaisia esitystapoja. Näyttelyä varten tutkitusta ja kerätystä aineistosta näyttelyssä on esillä vain osa, joka on työstetty näyttelyn ydinajatuksen mukaisesti. Muu aineisto on käytettävissä taustatietona. Tutkittu tieto ja aineisto tulostuvat uutena näkökulmana ja tulkintana näyttelyn ydinajatuksista ja näyttelysuunnitelmaa noudattaen. Näyttely sisältää eritasoisia tietoaaineistoja, esim. yleistekstit, syventävät tekstit ja esinetekstit. Opetuksellinen yleisötoiminta on osa näyttelysisältöä.

Espoon kaupunginmuseon yleisötoiminnan ydintehtävä on avata yleisölleen innostavasti historiaa, menneisyyden merkitystä ja yhteistä kulttuuriperintöä. Se ei tapahdu vain näyttelyiden ja opastusten kautta, vaan tutkittu tieto tulostuu myös opetuksellisenä yleisötoimintana. Museopedagoginen tutkimus sisältää perinteisen tiedonkeruun lisäksi kokeilevaan oppimiseen ja tekemiseen kautta syntyvään tietoon perustuvaa sisältöä. Tekemällä oppimisen metodein tietoa kerätään aktiivisesti muun muassa historiallisista menetelmistä ja perinnetaidoista. Menetelmien tutkiminen ja jalostaminen yleisötyöhön kuuluu yleisötoiminnan ydintehtäviin. Kokeileva oppiminen on keskeisessä osassa kaupunginmuseon museopedagogisessa toiminnassa.

Esimerkkinä vuorovaikutteisesta yhteistyöstä tutkimuksen saralla on viime vuosina suosiotaan kasvattanut metallinetsintä. Espoon kaupunginmuseo on tehnyt tiivistä yhteistyötä arkeologian harrastajien kanssa. Keväällä 2014 tehtiin valtakunnallinen kysely- ja haastattelututkimus metallinilmaisinharrastuksesta ensimmäisenä Suomessa. Harrastajat ovat tehneet metallinilmaisimilla useita tutkimuksellisesti merkittäviä löytöjä, erityisesti rautakauteen ja keskiaikaan ajoittuvia esineitä. Aktiivisten harrastajien toiminta Espoossa on tuonut merkittävää uutta tietoa, ei vain Espoon vaan koko Suomen historiasta. Toisaalta ammattiarkeologeja on huolettanut yhteisen kulttuuriperinnön vahingoittaminen ja muinaismuistolaista piittaamaton aarteensintä.

Asiakasnäkökulmaa painottaen kaupunginmuseo on tehnyt myös yhteistyöhankkeena kävijätutkimuksia. Tekesin rahoituksen saanut tutkimusyhteistyöhankkeen pääkohteena oli Näyttelykeskus WeeGee ja sen kaikki viisi museota, joista Espoon kaupunginmuseo oli yksi. Smart Space for Personal Guidance (spagu) hankkeen avulla tutkittiin, kuinka älykkäillä sisätilaratkaisuilla voidaan parantaa kävijäkokemusta. Hankkeessa kerättiin älykkäiden tilajärjestelmien avulla tietoa kävijöiden toiminnasta ja kulkureiteistä talon eri

²⁵ Kettula, Suvi, 2009. Semanttisen webin ontologisen tekstiilikäsitteistön kehittäminen ja liittäminen museoiden luettelointitietoihin. Helsingin yliopiston kotitalous- ja käsityötieteiden laitoksen julkaisuja. Helsinki : Helsingin yliopisto.

²⁶ Esim. Kuvakokoelmat.fi, Suomen Museot On Line ja Siiri tietopalvelu.

²⁷ FinnOnto- Suomalaiset semanttisen webin ontologiat (2003–2012) <http://www.seco.tkk.fi/projects/finnonto/index.fi.php> (haettu 18.3.2015)

²⁸ MuseoSuomi- portaali www.museosuomi.fi/; Hyvönen et al. 2004. http://www.hiit.fi/files/admin/sab/SAB04/material/SeCo/12_publ..htm (haettu 18.3.2015)

²⁹ Kulttuurisampo – suomalainen kulttuurisemanttisessa webissä <http://www.kulttuurisampo.fi/> (haettu 18.3.2015)

tiloissa ja haettiin käyttäjäystävällisiä teknisiä ratkaisuja asiakkaiden ohjaamiseksi ja käyntikokemuksen syventämiseksi. Näyttelykeskus WeeGeen museoiden kannalta hanke tuotti hyödyllistä tietoa asiakkaiden kävijäkokemuksista koko talossa – ei vain yhdessä museossa, ja antoi käytännön kokemusta älykkäiden järjestelmien mahdollisuuksista palveluiden ja tilasuunnittelun kehittämisessä.³⁰

Asiakaslähtöisyys perustuu tietoon asiakkaan tarpeista ja kokemuksista. Mutta miten päästä kiinni tähän tietoon? Kaupunginmuseon kiinnostus kehittää välineitä asiakaslähtöiseen näyttelysuunnitteluun johti Näyttelycafé -koulutustapahtuman yhteydessä järjestettyyn arviointityöpajaan, jossa osanottajat pääsivät arvioimaan Ötzi, Alppien jäämies -näyttelyä Espoon kaupunginmuseon KAMU-näyttelytilassa. Näyttelykonaisuus käsitti Etelä-Tirolin arkeologisen museon tuottaman kansainvälisen kiertonäyttelyn ja Espoon kaupunginmuseon tuottaman paikallisen Ötzin aikaan täällä -osuuden. Työpaja toteutettiin ääneenajattelumenetelmää (Thinking / Talking Aloud) soveltaen. Tutkimuksesta laadittiin loppuraportti.

Tulevaisuus tutkii mennyttä.

³⁰ Lisätietoa Spagu. <http://spagu.metropolia.fi/> (haettu 18.3.2015)

MUSEOT TUTKIMUSLAITOKSINA HUOMENNA

Tulevaisuuden museolaitos joutuu kohtaamaan mitä erilaisimpia haasteita säästöpainneiden ja niukkojen resurssien ristitulella. Museossa tehtävän tutkimuksen tulee jatkossakin palvella kokoelmien hallintaa, näyttely- ja pedagogista sisällön tuottamista sekä kulttuuriympäristön vaalimistyötä. Tämän lisäksi tulevaisuuden museoilta odotetaan myönteisiä yhteiskunnallisia ja taloudellisia vaikutuksia alueelliseen imagoon ja aluetalouteen.³¹ Museoiden tulee tarjota asiakkailleen entistä parempia palveluita ja lisätä kuntalaisten osallisuutta ja vaikutusmahdollisuuksia.

Tämä tarkoittaa asiakkaiden ottamista mukaan myös tutkimustyöhön, josta esimerkkinä edellä mainittu yhteisöarkeologia. Kysymys osallistamisesta, avoimuudesta ja yhteistyötaidoista ovat tulevaisuuden peruskysymyksiä. Tämä tarkoittaa monien perinteisten toimintatapojen uudelleenajattelua ja resurssien tarkkaa kohdentamista. Perinteisen näyttelykokemuksen ja painettujen julkaisujen rinnalla uudet teknologiat tarjoavat mahdollisuuksia osallistamiseen, tutkimustiedon levittämiseen ja esittämistapaan.

*Saaristopäivät 2014.
Kuva Tommi Heinonen.*

³¹ Ravi, Pekka 2014, Koko kansan museo. Museo 4/2014, s. 2.

Asiakkaat yhteistyökumppaneina. Suomen muinaistutkimuksen tuki ry myönsi Espoon kaupunginmuseolle kunniamaininnan metallinetsintään liittyvästä ansiokkaasta toiminnasta.

SWOT-analyysi

Kaupunginmuseon tekemässä SWOT-analyysissä museon vahvuudeksi nousi asiantuntijuus, avoimuus ja tutkimusmyönteisyys. Heikkouksiksi todettiin sisäisen informaation kulku ja suunnittelemattomuus. Kaupunginmuseon eri vastuualueet tekevät kaikki tutkimusta, mutta tieto tehtävistä tutkimuksista ei aina välity. Lisäksi resurssien todettiin oleva niukat maan toiseksi suurimmalle kaupungille. Kaupunginmuseos-
sa on 25 vakanssia. Määräaikaiset työntekijät mukaan lukien henkilöstöä oli yhtäaikaisesti tilanteesta riip-
puen n. 35–40 henkilöä. Helsingin kaupunginmuseon henkilöstölukumäärä liikkuu noin 100 henkilössä.

Ulkopuolisiksi uhkatekijöiksi koettiin museon riippuvuus sähköisistä järjestelmistä ja se ettei museolla ole ICT-osaajaa, koska tehtävät on ulkoistettu. Haasteeksi koettiin se, että kaupunkiorganisaatio ei osaa käyt-
tää museon tuottamaa tietoa. Tärkeäksi mahdollisuudeksi nähtiin se, että verkostoitumisen kautta saadaan
uusia kontakteja, uutta tietoa ja lievitystä resurssipulaan. Todettiin, että jokaisen tutkijan oman verkoston
yhdistäminen yhteiseen käyttöön muodostaa museon kannalta suuren potentiaalin yhteistyökumppaneita.

Espoo-tarina. Kuninkaantien varrelta kaupunkikeskusten verkostoksi.

Tutkimuksen painotusten ja tavoitteiden määrittäminen

Espoon kaupunginmuseo tuo missionsa mukaan historian voimavaraksi tähän päivään. Kaupunginmu-
seon keskeiset tavoitteet on johdettu Espoo-tarinasta, Siton tarinasta ja kaupunginmuseon strategiata-
voitteista. Espoon strategiamalli on päivitetty valtuustokaudelle 2013–2016. Keskeisimmät uudistukset
liittyvät tarinan muotoon laadittavaan strategiaan ja ohjelmajohtamisen vahvistamiseen osana strategista
johtamista ja strategian toteutusta. Espoossa strategia-käsitteelle on sovittu seuraava määrittely: Strategia
on tietoinen suunnanvalinta muuttuvassa toimintaympäristössä. Keskeistä strategiassa on määritellä suun-
ta, tehdä valintoja, ottaa toimintaympäristö huomioon, varautua muutoksiin ja valmistautua itse muuttu-
maan. Näkökulmat ovat strategisia alueita, joiden suunnasta päämäärät asetetaan.³²

³² Espoon strategiamalli. [http://tyotilat.espoo.fi/yhteiset/verkostot/strategiaryhma/YhteisetDokumentit/Strategiamalli%20\(Espoo-tarina\).pdf](http://tyotilat.espoo.fi/yhteiset/verkostot/strategiaryhma/YhteisetDokumentit/Strategiamalli%20(Espoo-tarina).pdf) (haettu 18.3.2015)

Tavoite 1

Osaava ja uudistuskykyinen henkilöstö kehittää tutkimuksen palvelujen laatua ja tuottavuutta.

Hyvät palvelut lisäävät Espoon elinvoimaa, kuntalaisten toimeliaisuutta ja arjen sujuvuutta. Kaupungin palvelut vastaavat asiakkaiden tarpeita, ovat kaikkien saatavilla ja ne ovat laadukkaasti ja tehokkaasti järjestettyjä. (Espoo-tarina)

Toimenpiteet:

1. Laaditaan tutkimus- ja julkaisupolitiikka, joka nivotaan yhteen päivitetyn kokoelmapolitiikan ja tulevien näyttely-, dokumentointi ja yleisötoimintapolitiikan kanssa

- tutkimus- ja julkaisupolitiikalla varmistetaan, että resurssit käytetään viisasti priorisoiden, kaupunginmuseo varaa toimintasuunnitelmassaan joka vuosi budjetistaan tietyn osan tutkimuksen käyttöön
- jokaiselta vastuualueelta määritellään ydintehtävien suhde tutkimukseen
- noudatetaan eri tutkimusalojen parhaita käytäntöjä
- ollaan valmiita muuttamaan omia käytäntöjä laadukkaampaan ja tuottavampaan suuntaan
- laaditaan julkaisuohjelma ja pohditaan miten julkaisuja myydään
- verkkojulkaisusarja (tiedon jakamisen velvollisuus vaikka verkkojulkaisusarja ei tuo tuloja)
- kokoelmahankinnoissa painotetaan tutkimuksellisesti Espoon historian kannalta merkittäviä kokonaisuuksia
- tutkimus- ja julkaisupolitiikkaa käytetään joka vuosi toimintasuunnitelman pohjana, jossa määritellään tarkemmin konkreettiset tutkimuksen tavoitteet aina kyseiselle vuodelle: sovitaan millä resursseilla panostetaan tutkimukseen; yhteistyötahot huomioidaan resurssikysymyksissä; sovitaan toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi; sovitaan miten sovitut tutkimushankkeet tulostuvat

2. Tutkimus- ja julkaisutyöryhmän perustaminen

- työryhmä huolehtii aktiivisesti verkostoitumisesta ja yhteistyöstä museon vastuualueiden kesken
- tehtävänä varmistaa tiedonkulku (mikä on oikea mitta ja missä sitä jaetaan), museolla ei varaa hiljaiseen tietoon
- vastaa tutkimus- ja julkaisupolitiikan toteutumisen seurannasta ja päivityksestä yhdessä tutkimuspäällikön kanssa.
- työryhmä kokoontuu 3-4 kertaa vuodessa
- tuo jokaisen työryhmän jäsenen verkostot yhteiseen käyttöön

3. Museon henkilökunnan asiantuntijuuden ylläpitäminen ja kehittäminen

- noudatetaan tutkimuseettisiä ohjeita
- säännöllinen koulutus
- kannustetaan verkostoitumiseen
- seurataan museoalan kansainvälisiä suuntauksia ja tutkimuksia
- osallistutaan kansainvälisiin tutkimusseminaareihin
- resurssit (henkilöstövoimavaran hallinta ja riittävät resurssit) huomioidaan

4. Palvellaan tutkimuksella päätöksentekoa

- kulttuuriympäristön viranomais- ja muulla asiantuntijatyöllä palvellaan päätöksentekoa
- myös muun museotoimintaan liittyvän asiantuntija-avun antaminen
- kävijätutkimukset ja muut vaikuttavuustutkimukset kilpailukyvyyn ja laadun parantamiseksi

Tavoite 2

Tutkimuspalvelujen ja -aineistojen saavutettavuutta parannetaan sähköisten palvelujen avulla kaupungin strategian mukaisesti

Kuntalaisten tarpeet ja toiveet palveluiden suhteen muuttuvat aiempaa moninaisemmiksi. Espoo toimii edelläkävijänä kunnallisten palvelujen kehittämisessä. Palveluilta odotettua yksilöllisyyttä lisäämme yhdistämällä sähköisiä palveluja uudella tavalla perinteisiin palveluihin. (Espoo-tarina)

Toimenpiteet:

1. Kehitetään kokoelmajärjestelmä Kaukoa ja jatketaan aineiston viemistä Kaukoon

- jatketaan Kaukon ja sen paikkatietoaineistojen kehittämistä
- jatketaan aineistotiedon viemistä Kaukoon
- viranomaistyölle teknisten valmiuksien luominen
- viranomaisyhteistyön kehittäminen Kaukon avulla
- luodaan yhteys Finnaan ja Museoviraston rekisteriportaaliin
- Finnan välityksellä saadaan todennäköisesti tutkimusta edistävää palautetta
- tavoitteena on saada asiakkaat rikastamaan ja täydentämään Kaukon tietoja

Tavoite 3

Asiakkaat yhteistyökumppaneina

Espoon parhaat voimavarat ovat asukkaat, yhteisöt ja yritykset. Asukkaiden aktiivinen osallistuminen palvelujen kehittämiseen ja yhteistyö kumppaneiden kanssa takaavat tulokselliset ja asukkaiden tarpeisiin vastaavat palvelut (Espoo-tarina)

Toimenpiteet:

1. Verkostoituminen eri tutkimushankkeiden myötä eri yhteistyökumppaneiden kanssa

- yhteistyö erilaisten yhdistysten kuten paikallishistoriallisten seurojen ja kaupunginosayhdistysten kanssa
- huolehditaan aktiivisesti verkostoitumisesta ja yhteistyöstä osana kaupunkiorganisaatiota,
- huolehditaan aktiivisesti verkostoitumisesta ja yhteistyöstä muiden museoiden kanssa, (erityisesti pääkaupunkiseutu, TAKO-verkosto ja TAKO-poolit)
- huolehditaan aktiivisesti verkostoitumisesta yliopistojen ja korkeakoulujen kanssa
- huomioidaan myös muiden oppilaitosten tarjoamat yhteistyömahdollisuudet
- kokoelmiin liittyvää aineellisen ja aineettoman kulttuuriperinnön tutkimustyötä tullaan jatkamaan eri alojen oppilaitosten ja tutkijoiden kanssa.

2. Kaupunginmuseon tutkimushankkeisiin liittyvät sopimukset kuntoon

- Kehitetään sopimusmalleja yhteistyössä Siton juristin kanssa
 - Kaupunginmuseo rahoittamat eli kaupunginmuseon esimerkiksi konsultilta tilaamat tutkimukset
 - Yhteisrahoitteiset eli sopimukset joissa on useampi rahoittaja kaupunginmuseon lisäksi
 - Markkinarahoitteiset eli yrityksiltä tulleet tutkimustilaukset
 - Opiskelijoiden kanssa tehtävät tutkimussopimukset
 - Käyttölupa kaupunginmuseolle tutkimuksen tuloksena syntyneeseen aineistoon.
 - Tutkimuslupalomakemalli, tutkimuksen kohde antaa luvan käyttää tutkimuksen tuloksena syntynyttä aineistoa.
- Käytetään julkaisutuotantomaketta (Liite 6)

Tavoite 4 Kestävä ja luonnonläheinen Espoo

Espoolaisten asuinympäristö on viihtyisä ja luontoarvot säilyvät. Espoon poliittinen järjestelmä on avoin, demokraattinen ja helposti lähestyttävä. Kaikki espoolaiset, nuorista ikäihmisiin voivat osallistua ja vaikuttaa kotikaupunkinsa kehittämiseen. (Espoo-tarina)

Toimenpiteet:

1. Tunnistetaan ja ehkäistään myös kulttuuriperintöön kohdistuvia uhkia

- kokoelma-aineistojen säilymisen takaaminen
- kulttuuriympäristön vaaliminen ja suojelu (kestävä kehitys)

2. Museo vahvistaa tutkimuksen avulla Espoon saariston tunnettuutta

- tulevaisuudessa avattavaan Pentalan saaristomuseoon liittyvä tutkimustoiminta

3. Alueellisuus, Espoon agraarikulttuuria

- julkistetaan uutta tutkimustietoa Glimsistä (uusi perusnäyttely ja uusi Glims-julkaisu)

Frisansin kartanon vanhat kivirakenteet ja villiintynyt puutarhakasvillisuus kertovat kartanomäen aiemmista vaiheista.

Tavoite 5 Espoo on kansainvälisesti tunnettu

Espoo on kansainvälisesti tunnettu osaamisen, tieteen, taiteen ja talouden innovaatioympäristö. (Espoo-tarina)

Toimenpiteet:

1. Tulevaisuudessa kokoelma-aineistojen leviäminen valtakunnallisen Finna-tiedonhakupalvelun ja Euroopan yhteisön suurhankkeen Europeana-portaalin kautta tulee edistämään tutkimusta.

- museon kokoelmista ollaan kansainvälisesti kiinnostuneita

2. Museoalan kansainvälinen tutkimus- ja julkaisutoiminta osaksi museon toimintaa

- kansainvälisiin näyttelyihin liittyvä tutkimus
- uusi teknologia käyttöön
- tutkimuksia julkaistaan kansainvälisissä julkaisuissa

3. Panostetaan Espoon merkittävän modernin arkkitehtuurin tutkimukseen ja sen tunnetuksi tekemiseen kansainvälisesti

- Tapiola ja Otaniemi (Innovation Garden)

Jatkotoimenpiteet ja seuranta

- Tehdään seurantaraportti vuosittain kaupunginmuseon tutkimuksesta. Tutkimuspäällikkö vastaa vuosittaisen seurantaraportin laatimisesta.

LÄHTEET

Arkistolähteet

Espoon kaupunginmuseo; Espoon kunnan kotiseutulautakunnan johtosääntö 1958. Espoon kaupunginmuseo arkisto (EKM/A)
Espoon kotiseutulautakunnan vuosikertomus 1959-1972 EKM/A.
Paavonen, Riitta, 1968. Espoon muonamiehet vuosina 1900–1920. EKM/A.

Kirjalliset lähteet

Kettula, Suvi, 2009. Semanttisen webin ontologisen tekstiilikäsitteistön kehittäminen ja liittäminen museoiden luettelointitietoihin. Helsingin yliopiston kotitalous- ja käsityötieteiden laitoksen julkaisuja. Helsinki : Helsingin yliopisto.
Kervinen, Jarmo, 1968. Espoon pientalotaajamat. Espoo: Espoon asemakaavalautakunta.
Kervinen, Jarmo, 1970. Espoon säilytettävät pientaloalueet. Pientalotutkimus. Espoo: Espoon kotiseutulautakunta.
Miettinen, Reijo ja Tuunainen, Juha, 2010. Perus- ja soveltava tutkimus tiedepolitiikan luokittelukategoriana ja retorisisa resursseina”, Tiedepolitiikka 3/2010, 7-16.
Museo 2000, komiteamietintö 8:1999.
Perkko, Marliina, 1983. Museo- ja kotiseututoimintaa 25.vuotta. Espoo.
Ravi, Pekka 2014, Koko kansan museo. Museo 4/2014.
Sarantola-Weiss, Minna. Museossa tutkitaan. Museo 4/2010, 8-13.

Digitaaliset lähteet

Espoon kaupungin kulttuurin tulosityksikön toimintaohje (voimaan 1.1.2015 <http://www.espoo.fi/download/noname/%7BF50EB79C-8F73-4F74-9760-88BD4914E190%7D/5515> (haettu 9.1.2015)
Espoon strategiamalli. [http://tyotilat.espoo.fi/yhteiset/verkotot/strategiaryhma/YhteisetDokumentit/Strategiamalli%20\(Espoo-tarina\).pdf](http://tyotilat.espoo.fi/yhteiset/verkotot/strategiaryhma/YhteisetDokumentit/Strategiamalli%20(Espoo-tarina).pdf) (haettu 18.3.2015)
FinnOnto- Suomalaiset semanttisen webin ontologiat (2003–2012) <http://www.seco.tkk.fi/projects/finnonto/index.fi.php> (haettu 18.3.2015)
Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsitteleminen 2012. http://www.tenk.fi/sites/tenk.fi/files/HTK_ohje_2012.pdf (haettu 8.1.2015)
Hyvönen, Eero; Junnila, Miikka; Kettula, Suvi, Mäkelä, Eetu; Saarela, Samppa; Salminen, Mirva; Syreeni, Ahti; Valo, Arttu & Viljanen, Kim 2004. Finnish Museums on the Semantic Web: The user's Perspective on MuseumFinland. Museums and the Web 2004. http://www.hiit.fi/files/admin/sab/SAB04/material/SeCo/12_publication.htm (haettu 29.5.2015)
Järvensivu, Timo; Nykänen, Katri ja Rajala, Rika 2010. Verkostojohtamisen opas: verkostotyöskentely sosiaali- ja terveysalalla. Löytyy linkistä : <http://verkostojohtaminen.fi/wp-content/uploads/2011/01/VerkostojohtamisenOpas.pdf> (haettu 5.1.2015)
Kulttuurisampo – suomalainen kulttuurisemanttisessa webissä <http://www.kulttuurisampo.fi/> (haettu 18.3.2015)
Käsitteet ja määritelmät. Tilastokeskus. <http://www.stat.fi/til/tkke/kas.html> (haettu 18.12.2014)
Museo 2000. Museopoliittinen ohjelma. Komiteamietintö 31:1999. Helsinki:2000. http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Julkaisut/1999/liitteet/opm_444_museo2000.pdf?lang=fi (haettu 5.1.2015)
Museoalan lainsäädäntöä. <http://www.museot.fi/museoala/lainsaadanto> (haettu 5.1.2015)
Museolaki, 1§. <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1992/19920729> (haettu 8.1.2015)

Museotyön eettiset säännöt. ICOM - Suomen komitea ry. <http://finland.icom.museum/etiikka.html> (haettu 18.3.2015)

Museoviraston, Keski-Uudenmaan maakuntamuseon ja Espoon ja Vantaan kaupunginmuseoiden yhteistyö ja työnjako kulttuuriympäristön vaalimisessa <http://www.espoonkaupunginmuseum.fi/download/noname/%7BCDF1A901-0FB2-407E-B62C-DB3AFD87B059%7D/24481> (haettu 9.1.2015)

Spagu. <http://spagu.metropolia.fi/> (haettu 18.3.2015)

Haastattelu

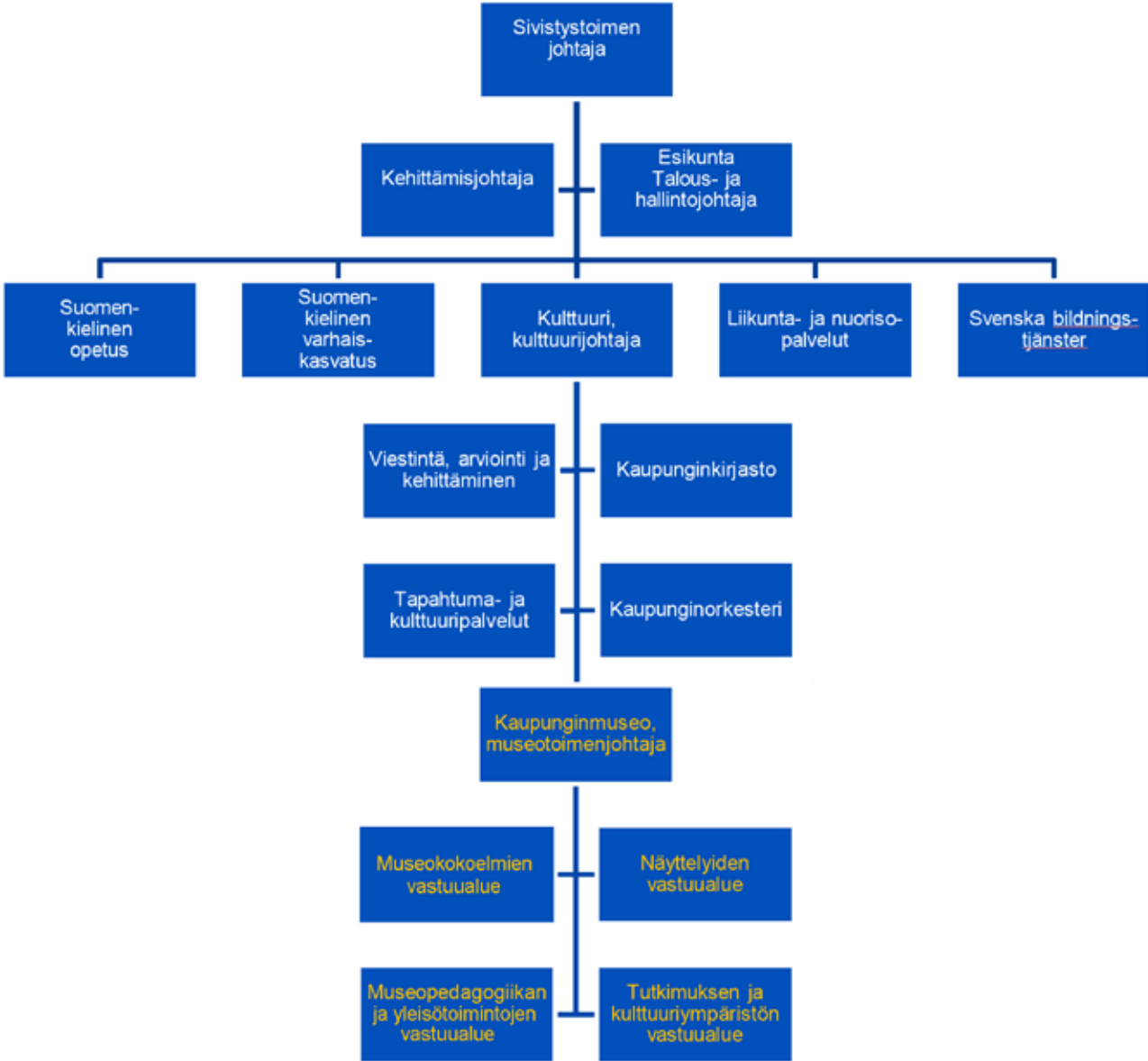
Kokoelmapäällikkö Pirkko Sillanpään tiedonanto 8.1.2015

Perinteisten julkaisujen rinnalla uudet teknologiat tarjoavat mahdollisuuksia osallistamiseen, tutkimustiedon levittämiseen ja esittämistapaan.

LIITTEET

LIITE 1
Organisaatiokaavio

LIITE 2

Espoon kaupunginmuseon aiemmat julkaisut

(Sarja / aikajärjestys)

Espoon kaupunginmuseon tutkimuksia -sarja:

Långvik-Huomo, Marianne. Soukan puusepät vuosina 1873-1932 = Snickarna i Sökö 1873-1932. Espoon kaupunginmuseon tutkimuksia 1. Espoo : Espoon kaupunki, 1989. ISSN 0785-7667; 1

Lönnqvist, Bo; Perkko, Mariliina ja Vuori, Gunilla. Espoon kansallispuku=Esbo byggedräkt. Espoon kaupunginmuseon tutkimuksia = Esbo stadsmuseums forskningsserie 2. Espoo : Espoon kaupunki, 1989. ISSN 0785-7667; 2

Bruun, Agneta et al. Villa Rulludd. Espoon kaupunginmuseon tutkimuksia 3. Espoo : Espoon kaupunki, 1997. ISSN 0785-7667; 3

Björkman, Sten et al: Alberga. Espoon kaupunginmuseon tutkimuksia 4. Espoo : Espoon kaupunginmuseo, 1997. ISSN 0785-7667; 4

Lindholm, Dan et al. Glims. Espoon kaupunginmuseon tutkimuksia 5. Espoo : Espoon kaupunginmuseo, 1998. ISSN 0785-7667; 5

Alopaeus, Harry et al. Välähdyksiä keskiajasta : Espoo keskiajalla ja uuden ajan taitteessa = Glimtar ur medeltiden : Esbo under medeltiden och i början av Vasatiden. Espoon kaupunginmuseon tutkimuksia 6. Espoo : Espoon kaupunginmuseo, 1999. ISSN 0785-7667; 6

Aurora Karamzin - aristokratian elämää. Espoon kaupunginmuseon tutkimuksia 7. Helsinki : Otava, 2006. ISSN 0785-7667; 7

Aurora Karamzin - ett aristokratiskt liv. Esbo stadsmuseum forskningsserie 8. Esbo : Schildt, 2006. ISSN 0785-7667 ; 8

Kylä - keskiaikaa Itämeren rannalla. Espoon kaupunginmuseon tutkimuksia 10. Espoo : Espoon kaupunginmuseo, 2008 (Helsinki : Lönnberg Print & Promo) ISSN 0785-7667; 10

Byn medeltid vid Östersjöns stränder. Esbo stadsmuseums forskningsserie 10. Esbo : Esbo stadsmuseum, 2008 (Helsingfors : Lönnberg Print & Promo) ISSN 0785-7667; 10

(Huom. Tutkimuksia-sarjasta puuttuu julkaisu numero 9 ja numerolla 10 on kaksi julkaisua)

Espoo-sarja:

Eskola, Eeva. Vanha Hagalund. Espoo-sarja. Espoo : Espoon historiatoimikunta : Tapiolan kilta, 1972 (Simon-paino), (2. painos 1984) ISBN 951-857-030-2

Lahti, Matti J. Espoo : maalaispitäjästä suurkauppalaksi. Espoo-sarja. Espoo : Espoon kaupunki, 1975. ISBN 951-95224-0-9

Ramsay, August. Esbo (1), Esbo socken och Esbogård på 1500-talet. Helsingfors: 1984 (1924). ISBN 951-857-035-3

Ramsay, August. Esbo (2), Esbo socken och Esbogård på 1600-talet. Helsingfors: 1984 (1936). ISBN 951-857-036-1

Ramsay, August. Espoo. (1), Espoon pitäjä ja Espoon kartano 1500-luvulla [suom. Liisa Voionmaa ja Hertta Rovio ruotsinkielisestä alkuteoksesta 1924]. Espoo : Espoon kaupunki, 1984 1924). ISBN 951-857-033-7

Ramsay, August. Espoo. (2), Espoon pitäjä ja Espoon kartano 1600-luvulla [suom. Liisa Voionmaa ja Hertta Rovio Rovio ruotsinkielisestä alkuteoksesta 1936]. Espoo : Espoon kaupunki, 1984 (1936). ISBN 951-857-034-5

Nikander, Hagar. Espoo 1700-1865. Espoo-sarja. Espoo : Espoon kaupunki, 1984. ISBN 951-95224-4-1

Tuomisto, Tero. Espoon työväenliikkeen historia 1950-luvulle : parempaa aikaa rakentamassa. Espoo-sarja. Espoo : Espoon kaupunki, 1984. ISBN 951-857-037-X

Nikander, Hagar. Esbo 1700-1865. Esbo-serien. Esbo : Esbo stad, 1985. ISBN 951-95224-3-3

Lahti, Matti J. Esbo : en landssocken blir storköping. Esbo-serien. Esbo : Esbo stad, 1987. ISBN 951-857-095-7

Ikkala, Marja-Leena. Kylästä lähiöön. Espoo-sarja. Espoo: Espoon kaupunki, 1989. ISBN 951-857-124-4

Ikkala, Marja-Leena. Från by till stadssamhälle. Esbo-serien. Esbo : Esbo stad, 1989. ISBN 951-857-125-2

Kokkonen, Jüri. Muinaisaikojen Espoo. Espoo-sarja. Espoo : Espoon kaupunki, 1990. ISBN 951-857-152-X

Kokkonen, Jüri. Det forntida Esbo. Esbo-serien. Esbo : Esbo stad : Esbo stadsmuseum, 1990. ISBN 951-857-153-8

Nurmi, Veli. Espoon kansakoulut 1871–1921. Espoo-sarja. Espoo : Espoon kaupunginmuseo, 1991. ISSN 0789-175X; 9

Jallinoja et al. Naisen elämää Espoossa. Espoo-sarja. Espoo : Espoon kaupunginmuseo, 1992. ISSN 0789-175X

Espoon kaupunginmuseon kotiseutusarja (kotiseutuyhdistysten julkaisuja yhteistyössä museon kanssa):

Westend. Huvilakaupunki. Espoon kaupungin kotiseutusarja 1 = Esbo stadsmuseums hembygdsserie 1. Espoo : Espoon kaupunginmuseo, 1990. ISSN 0788-9461

Laaksolahti - Pitkäjärven syleilyssä : Laaksolahden huvilayhdistys 50 vuotta 22.10.1993. Espoon kaupunginmuseon kotiseutusarja 2. Espoo : Espoon kaupunginmuseo, 1993. ISSN 1236-8253

Jupperi : furiiritilasta pientaloalueeksi : sukupolvesta sukupolveen, menneisyyttä kunnioittaen, nykyistä kiittäen, tulevaa kannustaen. Espoon kaupungin kotiseutusarja 3. Espoo : Jupperin omakotiyhdistys , 1995. ISSN 1236-8253

Om gängna tiders odling : förhållandena i Esbo före fatiären på 1860-talet. Espoon kaupungin kotiseutusarja 3 (numeron pitäisi olla 4). Esbo : Esbo stadsmuseum, 1996. ISSN 1236-8253

Friisilä Frisans. Kylä kallioiden kainalossa. Friisilän omakotiyhdistys 50 vuotta, 2000. Espoon kaupunginmu-
seon kotiseutusarja 5. Espoo : Friisilän omakotiyhdistys, 2000. ISSN 1236-8253, ISBN 951-857-401-4

Hentilä, Marjaliisa. Palstalaisista omakotiasukkaiksi : Vanhankartanon omakotiyhdistyksen historia 1950-
2000.

Espoon kaupunginmuseon kotiseutusarja 6. Espoo : Vanhankartanon omakotiyhdistys, 2000.
ISSN 1236-8253; 6

(Espoon kaupunginmuseon kotiseutusarjasta puuttuu nro 7)

Meidän Laajalahti : Laajalahti ry:n 50 v. juhlaulkaisu 6.12.2000. Espoon kaupunginmuseon kotiseutusarja
8. Espoo : Laajalahti ry, 2000. ISSN 1236-8253; 8

Röylän ja Bodomin Seudun Omakotiyhdistys ry 30 vuotta, Ratsutiloista kartanoiksi - kartanoista kyliksi,
Espoon kaupunginmuseon kotiseutusarja 9. Espoo : Röylän ja Bodomin Seudun Omakotiyhdistys ry, 2001.
ISSN 1236-8253, ISBN 951-857-417-0

Sitä kuusta kuuleminen...40 vuotta keskellä Espoota = Lyssna till den granens sus...40 år mitt i Esbo : Kes-
ki-Espoon pienkiinteistöyhdistys 40 vuotta = Mellersta Esbo småfastighetsförening 40 år. Espoon kaupun-
ginmuseon kotiseutusarja 10.

Espoo : Keski-Espoon pienkiinteistöyhdistys, 2003. ISSN 1236-8253, ISBN 952-91-6291-X

Haukilahti : Gäddvik. Espoon kaupunginmuseon kotiseutusarja 11. Espoo : Haukilahden seura - Gäddviks-
sällskapet, 2004. ISSN 1236-8253; 11

Björkman , Sten; Hjelt, Nina; Ropponen, Liisa. Käännekohta : Porkkala ja Espoo 1944-1956. Espoon kau-
punginmuseon kotiseutusarja 11. Espoo : Espoon kaupunginmuseo : Esbo hembygdsförening, 2006. ISSN
1236-8253; 11 (Huom. Espoon kaupunginmuseon kotiseutusarjassa numerolla 11 on kaksi julkaisua)

Björkman , Sten; Hjelt, Nina; Ropponen, Liisa. Vändpunkt : Porkkala och Esbo 1944 - 1956. [översättning:
Nina Hjelt].

Esbo stadsmuseums hembygdsserie 12 Esbo : Esbo stadsmuseum : Esbo hembygdsförening, 2006.
ISSN 1236-8253 ; 12.

Tarinat elävät kuvissa Bodominjärvi = Bodom Träsk. En resa i bilder. Espoon kotiseutusarja 13. Espoo: Pro
Bodominjärvi ry, 2006. ISSN 1236-8253, ISBN 951-857-488-X

Röylän ja Bodomin Seudun Omakotiyhdistys ry 40 vuotta, Ratsutiloista kartanoiksi - kartanoista kyliksi, Es-
poon kaupunginmuseon kotiseutusarja 14. Espoo : Röylän ja Bodomin Seudun Omakotiyhdistys ry, 2011.
Uusinta painos vuoden 2001 teoksesta. ISSN 1236-8253, ISBN 978-951-857-598-9

Malakias - Espoon kaupunginmuseon museo-opetussarja:

Vento, Minna ja Salmelainen, Karoliina. Annan ja Olofin kylässä : puuhakirja keskiajasta. Malakias :
Espoon kaupunginmuseon museo-opetussarja 1. Espoo : Espoon kaupunginmuseo, 2008.
ISBN 978-951-857-528-6

Muut julkaisut:

Kauklahden lasitehdas = Köklaks glasbruk. Espoo: Espoon kaupunginmuseo, 1981. Ei ISBN-numeroa,
pienpaine

Vanhatalo, Simo. Espoon kiinteiden muinaisjäännösten merkintä-suunnitelma / Simo Vanhatalo. Espoo :
Espoon kaupunginmuseo, 1982. Ei ISBN-numeroa, pienpaine.

Perkko, Mariliina. Museo- ja kotiseututoimintaa 25 vuotta = 25 år musei- och hembygdsverksamhet
[översättning: Erik Stenmark]. Espoo : Espoon kaupunginmuseo, 1983. ISBN 951-95225-9-X

Espoon koulujen historiaa = Kring esboskolornas historia. Espoo : Espoon kaupunginmuseo, 1983.
Ei ISBN-numeroa, pienpaine

Härö, Erkki. Espoon rakennuskulttuuri ja kulttuurimaisema = Byggnadskulturen och kulturlandskapet i
Esbo / Erkki Härö ; täydennykset ja korjaukset = tillägg och rättelser: Tiina Lehto, översättning: Erik Sten-
mark. Espoo : Espoon kaupunginmuseo, (1984) 1991. ISBN 951-857-182-1

Kokkonen, Jüri. Espoon muinaismuistot = Fornminnena i Esbo. 1, Esihistorialliset muinaisjäännökset = För-
historiska fornlämningar [översättning : Camilla Ahlström-Taavitsainen]. Espoo : Espoon kaupunginmuseo,
(1986). ISBN 951-857-081-07

Kokkonen, Jüri. Espoon muinaismuistot = Fornminnena i Esbo. 2, Historiallisen ajan muinaisjäännökset =
Fornlämningar från historisk tid; [översättning: Camilla Ahlström-Taavitsainen]. Espoo : Espoon kaupun-
ginmuseo, 1986. ISBN 951-857-082-5

Kaupungistumisen haasteita : asuinympäristöseminaari : 41. valtakunnalliset kotiseutupäivät = Urbanise-
ringens utmaningar : boendemiljöseminariet : de 41:a riksomfattande hembygdsdagarna. Espoo : Espoon
kaupunginmuseo, 1989. ISBN 951-857-127-9

Glims talomuseo opaskirja. Espoo : Espoon kaupunginmuseo, 1991. Ei ISBN-numeroa, pienpaine

Tuomi, Timo. Tapiola : puutarhakaupungin vaiheita : arkkitehtuuriopas. Espoo : Espoon kaupunginmuseo,
1992. ISBN 951-857-202-X

Tuomi, Timo. Tapiola : trädgårdsstaden Hagalund : tillbakablick och arkitekturguide. [översättning: Majken
Löfman]. Esbo : Esbo stadsmuseum, 1992. . ISBN 951-857-203-8

Tuomi, Timo. Tapiola : a history and architectural guide. [translation: Jüri Kokkonen]. Espoo: Espoo City
Museum, 1992. ISBN 951-857-204-6

Glims gårdsmuseum handledning. Esbo : Esbo stadsmuseum, 1994. Ei ISBN-numeroa, pienpaine

Joulu - Espoo = Jul - Esbo. Espoo : Espoon kaupunginmuseo, 1994. ISSN 1237-8313

Kettula, Suvi. Ristipisto-ompelu = Korsstygn = Cross stitch embroidery. [översättning: Susann Uggeldahl;
translation: John Pickering]. Espoo : Espoon kaupunginmuseo, 2001. IBSN 951-857-428-6

Långvik-Huomo, Marianne et al. Aikamatka Espoossa. Espoo : Espoon kaupunginmuseo, 2003.
ISBN 951-857-451-0

Långvik-Huomo, Marianne et al. En tidsresa i Esbo. [översättning: Susann Uggeldahl]. Esbo: Esbo stadsmuseum, 2003. ISBN 951-857-455-3

Långvik-Huomo, Marianne et al. A Trip Through Time in Espoo. [translation: Jarmo Kankaanpää]. Espoo: Espoo City Museum, 2003. ISBN 951857-456-1

Näyttelyesitteet:

Espoon esihistoria = Esbo förhistoria. Espoo : Espoon kaupunginmuseum, 1973. Ei ISBN-numeroa, pienpinate

Villa Elfvik. Espoo: Espoon kaupunginmuseum, (1986). Ei ISBN-numeroa, pienpinate

Espoon maisemia. Espoo : Espoon kaupunginmuseum, 1987. Ei ISBN-numeroa, pienpinate

Esbovyer. Esbo : Esbo stadsmuseum, 1987. Ei ISBN-numeroa, pienpinate

Sydän karjalassa. Esineitä yksityiskokoelmasta. Espoo : Espoon kaupunginmuseum, 1987. Ei ISBN-numeroa, pienpinate

Med hjärtat i Karelen. Föremål ur en privatsamling. Esbo : Esbo stadsmuseum, 1987. Ei ISBN-numeroa, pienpinate

Espoo kaupunginmuseum. Espoo : Espoon kaupunginmuseum, 1988. Ei ISBN-numeroa, pienpinate

Esbo stadsmuseum. Esbo: Esbo stadsmuseum, 1988. Ei ISBN-numeroa, pienpinate

Pienestä on iso vastuu. Espoo : Espoon kaupunginmuseum, 1988. Ei ISBN-numeroa, pienpinate

Vi har ansvar för de små. Esbo : Esbo stadsmuseum, 1988. Ei ISBN-numeroa, pienpinate

Sanasaattajasta sateliittiaikaan. Espoo : Espoon kaupunginmuseum, 1988. Ei ISBN-numeroa, pienpinate

Långvik-Huomo, Marianne. Soukan puusepät vuosina 1873-1932 = Snickarna i Sökö 1873-1932. Espoo : Espoon kaupunginmuseum, 1989. ISBN 951-857-108-2, ISSN 0785-7667

Armas Joulu = Fröjdefull jul. Espoo: Espoon kaupunginmuseum, 1989. Ei ISBN numeroa, pienpinate

Espoon kartanoita ja suurtiloja. Espoo : Espoon kaupunginmuseum, 1990. Ei ISBN-numeroa, pienpinate

Esbos herrgårdar och storgods. Esbo : Esbo stadsmuseum, 1990. Ei ISBN-numeroa, pienpinate

Manors and Estates of Espoo. Espoo : Espoon kaupunginmuseum, 1990. Ei ISBN-numeroa, pienpinate

Ikoneja Espoosta = Esbo ikoner. Espoo : Espoon kaupunginmuseum, 1990. Ei ISBN-numeroa, pienpinate

Pitsiä ja pässinpökkimiä = Spets och helylle. Espoo : Espoon kaupunginmuseum, 1990. Ei ISBN-numeroa, pienpinate

Ystävä hädässä = En vän i nöden liv. Espoo : Espoon kaupunginmuseum, 1990. Ei ISBN-numeroa

Ajan tasalla. Espoo: Espoon kaupunginmuseum, 1991. Ei ISBN-numeroa, pienpinate

I takt med tiden. Esbo : Esbo stadsmuseum, 1991. Ei ISBN-numeroa, pienpinate

Juhannusmorsian. Espoo: Espoon kaupunginmuseum, 1991. Ei ISBN-numeroa, pienpinate

Midsommarbruden. Esbo : Esbo stadsmuseum, 1991. Ei ISBN-numeroa, pienpinate

Kuninkaantie. Kaj Dahlin valokuvia Kuninkaantie varrelta. Espoo: Espoon kaupunginmuseum, 1991. Ei ISBN-numeroa, pienpinate

Kungsvägen. Kaj Dahls fotografier av vyer längs Kungsvägen. Esbo : Esbo stadsmuseum, 1991. Ei ISBN-numeroa, pienpinate

Opin tiellä. Espoo : Espoon kaupunginmuseum, 1991. Ei ISBN-numeroa, pienpinate

På skolbänken. Esbo : Esbo stadsmuseum, 1991. Ei ISBN-numeroa, pienpinate

Tunnetko tuolisi? Espoo : Espoon kaupunginmuseum, 1991. Ei ISBN-numeroa, pienpinate

Din stol - vad vet du om den. Esbo : Esbo stadsmuseum, 1991. Ei ISBN-numeroa, pienpinate

Talomuseo Glims ryytimaa. Mausteyrttien viljelyhistoriaa ja Glimsin ryytimaan yrttien esittely. Espoo : Espoon kaupunginmuseum, 1992. Ei ISBN-numeroa, pienpinate

Kryddträdgården på Glims. Kryddörternas historia. En Presentation av Glims kryddträdgården på Glims. Esbo : Esbo stadsmuseum, 1992. Ei ISBN-numeroa, pienpinate

Tapiola. Teoria ja käytäntö. Espoo : Espoon kaupunginmuseum 1992.Ei ISBN numeroa.

Kauklahden lasitehtaan tuotantoa vuosilta 1928–1934, Espoo : Espoon kaupunginmuseum, 1994. Ei ISBN-numeroa, pienpinate

Kimallusta arkeen = Glans över vardagen, Espoo : Espoon kaupunginmuseum, 1994. Ei ISBN-numeroa, pienpinate

Soukan puusepät, huonekalutuotantoa. Espoo : Espoon kaupunginmuseum, 1995. Ei ISBN-numeroa, pienpinate

Snickarna i Sökö, möbelproduktion. Esbo : Esbo stadsmuseum, 1995. Ei ISBN-numeroa, pienpinate

Eskola, Annamari ja Honkanummi, Hilikka. Pitsiä neuloin ja nypylöin = Sydda och knypplade spetsar = Bobbin and needlepoint lace. [översättning: Susann Uggeldahl; translation: Jüri Kokkonen]. Espoo : Espoon kaupunginmuseum, 1996. ISBN 951-857-298-4

Muinainen Espoo = Det forntida. Espoo: Espoon kaupunginmuseum, 1996. ISBN 951-857-314-X

Ville ja Viivi. Taiteilijaelämää Leppävaarassa à la Vallgren = Ville ja Viivi, Konstnärsliv i Alberga à la Vallgren. Espoo : Espoon kaupunginmuseum, 1996. Ei ISBN-numeroa, pienpinate

Kirkasta kuppiin ja nuppiin! Väkijuomain salakuljetus Espoossa 1919-1932. Espoo : Espoon kaupunginmu-seo, 1997. ISBN 951-857-326-3

Stark i kopp och knopp! Smuggling av starkdrycker i Esbo 1919-1932. Esbo: Esbo stadsmuseum, 1997. ISBN 951-857-327-1

Valitut vuodet. Espoo : Espoon kaupunginmuseum, 2000. Ei ISBN-numeroa, pienpaine

Utvalda år. Esbo : Esbo stadsmuseum, 2000. Ei ISBN-numeroa, pienpaine

Tapiola - parempaa elämää etsimässä, Espoo : Espoon kaupunginmuseum, 2003. ISBN 951-857-450-2

Hagalund - på spaning efter ett bättre liv. Esbo : Esbo stadsmuseum, 2003. ISBN 951-857-453-7

Tapiola. In Search of a Better Life. Espoo: Espoo City Museum, (2003). ISBN 951-857-454-5

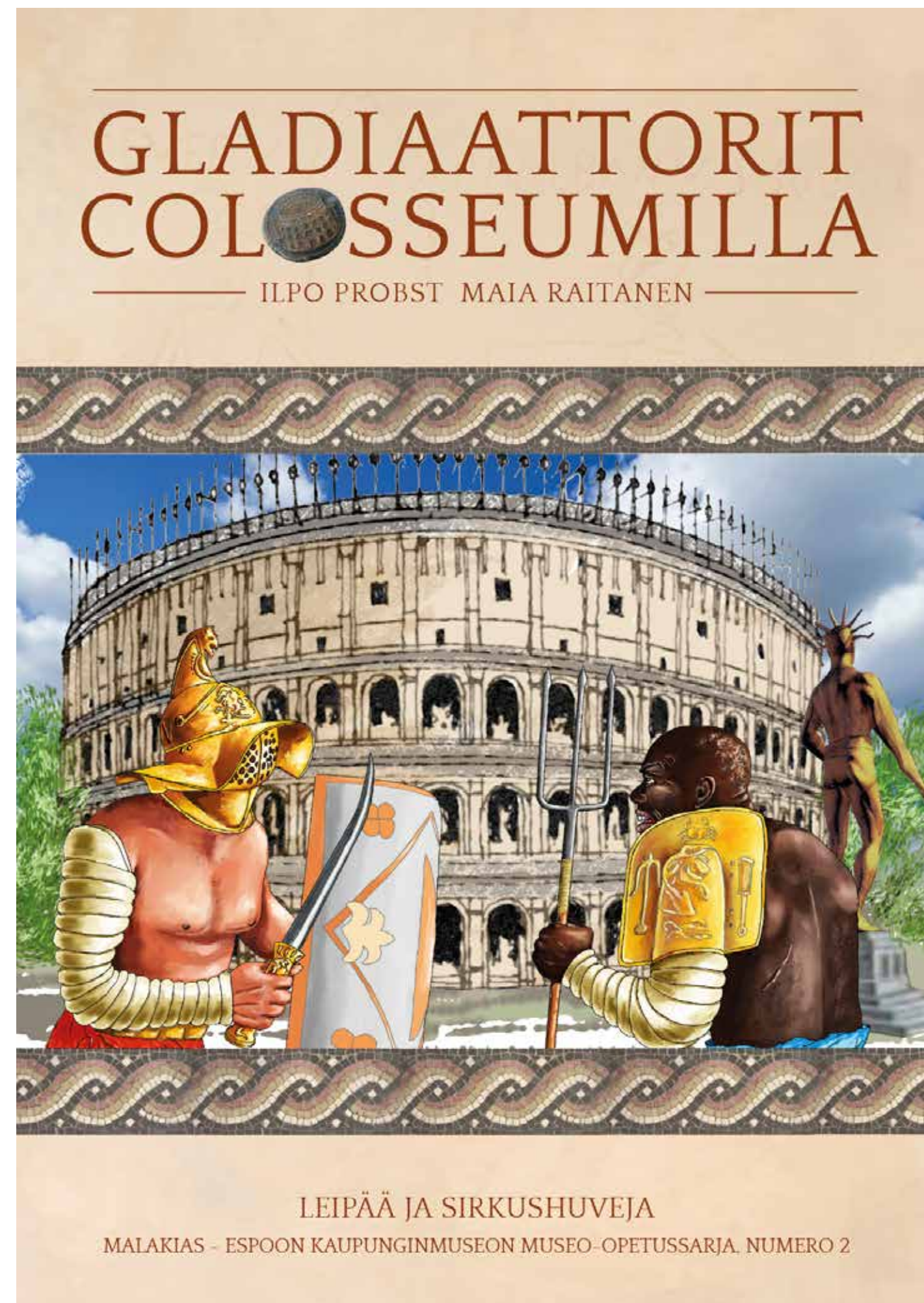
Aurora Karamzin ja vallan näyttämöt : [näyttelyluettelo] = Aurora Karamzin och maktens estrader. [utställningskatalog] / [käännökset = översättning: Espoon kaupungin käännöstoimi = Esbo stads översättningsbyrå] Espoo : Espoon kaupunginmuseum, 2006. ISBN 951-857-482-0

Aurora Karamzin and the stages of power : [exhibition catalogue] = Avrora Karamzina i podmostki vlasti. [translations = perevody: Käännös-Azet Oy] ; Ėspoo : Espoo City Museum = Gorodskoj muzej Ėspoo, 2006. ISBN 951-857-483-9

Tuomi, Timo et.al. Intohimona keräily = Samlandets passion. [översättning: Lingoneer oy, Anna Wessman]. Espoo : Espoon kaupunginmuseum, 2011. ISBN 978-951-857-591-0

Marco Polo. Mies ja myytti = Marco Polo. Mannen och myten. Espoo : Espoon kaupunginmuseum, 2012. ISBN 978-951-857-621-4

Haggrén, Georg. Espoon terveyslähde. Sotilassairaala salonkikulttuurin ja kylpyläelämän keskuksiksi = Esbo hälsobrunn. Från soldatssjukhus till salongskultur och centrum för badortsliv. [översättning: Anna Wilhelmson]. Espoo : Espoon kaupunginmuseum, 2014. ISBN 978-951-857-694-8

Kaupunginmuseon tuleva julkaisu Gladiaattorit Colosseumilla on koko perheen tieto- ja tehtäväkirja. Malakias - Espoon kaupunginmuseon museo-opetussarja.

LIITE 3 Lainsäädäntö ja sopimukset

Määrittävä lainsäädäntö

Laki julkisen hallinnon tietohallinnon ohjauksesta 10.6.2011/634³³

Velvoittava.

Ei koske yliopistojen alaisia laitoksia, mutta reunaehtojen noudattaminen luo edellytyksiä yhteistoiminnalle julkishallinnon ja muiden julkista valtaa käyttävien organisaatioiden kesken. Edellyttää kokonaisarkkitehtuurimenetelmän käyttämistä.

Laki viranomaisten tietojärjestelmien ja tietoliikennejärjestelyjen tietoturvallisuuden arvioinnista 22.12.2011/1406³⁴

Velvoittava.

Museolaki 3.8.1992/729³⁵

Velvoittava.

Valtioneuvoston asetus museoista 22.12.1995/1192³⁶

Velvoittava.

Laki Museovirastosta 23.4.2004/282³⁷

Velvoittava.

Valtioneuvoston asetus Museovirastosta 195.2004/407³⁸

Velvoittava.

Arkistolaki 23.9.1994/831³⁹

Velvoittava.

Kuntalaki 17.3.1995/365⁴⁰

Velvoittava.

Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta⁴¹

Velvoittava.

Hallintolaki 6.6.2003/434⁴²

Velvoittava.

Laki ohjaa ja edistää hyvää hallintoa sekä oikeusturvaa hallintoasioissa ja tukee hallinnon palvelujen laatua ja tuloksellisuutta.

Henkilötietolaki 22.4.1999/523⁴³

Velvoittava.

Laki koskee yksityiselämän suojaa ja muita yksityisyyden suojaa turvaavia perusoikeuksia henkilötietoja käsiteltäessä sekä edistää hyvän tietojenkäsittelytavan kehittämistä ja noudattamista.

Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta 21.5.1999/621⁴⁴

Velvoittava.

Laki koskee oikeutta saada tietoa viranomaisten julkisista asiakirjoista sekä viranomaisena toimivan vaitiolovelvollisuudesta, asiakirjojen salassapidosta ja muista tietojen saantia koskevista yleisten ja yksityisten etujen suojaamiseksi välttämättömistä rajoituksista samoin kuin viranomaisten velvollisuuksista lain tarkoituksen toteuttamisessa. Koskee lain tai asetuksen nojalla annetun säännöksen tai määräyksen perusteella julkista tehtävää hoitavia yhteisöjä, laitoksia, säätiöitä ja yksityisiä henkilöitä niiden käyttäessä julkista valtaa.

Sähköisen viestinnän tietosuojalaki 16.6.2004/516⁴⁵

Velvoittava.

Tekijänoikeuslaki 8.7.1961/404⁴⁶

Velvoittava.

Tekijänoikeusasetus 21.4.1995/574⁴⁷

Velvoittava.

Laki tietoyhteiskunnan palvelujen tarjoamisesta 5.6.2002/458⁴⁸

Velvoittava.

Maankäyttö- ja rakennuslaki 5.2.1999/132⁴⁹

Velvoittava.

Maankäyttö- ja rakennusasetus 10.9.1999/895⁵⁰

Velvoittava.

Laki rakennusperinnön suojelemisesta 4.6.2010/498⁵¹

Velvoittava.

Asetus valtion omistamien rakennusten suojelusta 14.6.1985/480⁵²

Velvoittava.

Muinaismuistolaki 17.6.1963/295⁵³

Velvoittava.

Luonnonsuojelulaki 20.12.1996/1096⁵⁴

Velvoittava.

Laki kulttuuriesineiden maastaviennin rajoittamisesta 5.2.1999/115⁵⁵

Velvoittava.

Euroopan neuvoston asetus (EY) kulttuuriesineiden viennistä N:o 116/2009⁵⁶

Velvoittava.

Laki Euroopan talousalueen valtion alueelta laittomasti vietyjen kulttuuriesineiden palauttamisesta 16.12.1994/1276⁵⁷

Velvoittava.

Laki kulttuuriomaisuuden suojelemista aseellisen selkkauksen sattuessa koskevan pöytäkirjan eräiden määräysten hyväksymisestä ja pöytäkirjan soveltamisesta 15.7.1994/1135⁵⁸

Velvoittava.

Laki varastetuista tai laittomasti maastaviedyistä kulttuuriesineistä tehdyn Unidroit’n yleissopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä ja yleissopimuksen soveltamisesta 28.5.1999/877⁵⁹

Velvoittava.

Asetus arkeologisen perinnön suojelua koskevan tarkistetun eurooppalaisen yleissopimuksen voimaansaattamisesta 31.3.1995/486⁶⁰

Velvoittava.

Asetus Euroopan rakennustaiteellisen perinnön suojelua koskevan yleissopimuksen voimaansaattamisesta 1.2.1992/10⁶¹

Velvoittava.

Tasavallan presidentin asetus Eurooppalaisen maisemayleissopimuksen voimaansaattamisesta sekä yleissopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta annettun lain voimaantulosta 10.3.2006/14⁶²

Velvoittava.

Asetus Euroopan kulttuuriyleissopimuksen voimaansaattamisesta 30.1.1970/6⁶³

Velvoittava.

Kirkkolaki 26.11.1993/1054⁶⁴

Velvoittava.

Laki ortodoksisesta kirkosta 10.11.2006/985⁶⁵

Velvoittava.

⁴⁷ <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1995/19950574>
⁴⁸ <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2002/20020458>
⁴⁹ <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990132>
⁵⁰ <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990895>
⁵¹ <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2010/20100498>
⁵² <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1985/19850480>
⁵³ <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1963/19630295>
⁵⁴ <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1996/19961096>
⁵⁵ <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990115>
⁵⁶ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2009:039:0001:0007:fi:PDF>

⁵⁷ <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1994/19941276>
⁵⁸ <http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/1994/19941135>
⁵⁹ <http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/1999/19990877>
⁶⁰ www.finlex.fi/fi/laki/alkup/1995/19950486
⁶¹ <http://www.finlex.fi/fi/sopimukset/sopsteksti/1992/19920010>
⁶² <http://www.finlex.fi/fi/sopimukset/sopsteksti/2006/20060014>
⁶³ <http://www.finlex.fi/fi/sopimukset/sopsteksti/1970/19700006>
⁶⁴ <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1993/19931054>
⁶⁵ <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2006/20060985>

³³ <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2011/20110634>
³⁴ <http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2011/20111406>
³⁵ <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1992/19920729>
³⁶ <http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2005/20051192>
³⁷ <http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2004/20040282>
³⁸ <http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2004/20040407>
³⁹ <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1994/19940831>
⁴⁰ <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1995/19950365>

⁴¹ <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990621>
⁴² <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2003/20030434>
⁴³ <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990523>
⁴⁴ <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990621>
⁴⁵ <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2004/20040516>
⁴⁶ <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1961/19610404>

Laki paikkatietoinfrastruktuurista 12.6.2009/421⁶⁶

Velvoittava.

Valtioneuvoston asetus paikkatietoinfrastruktuurista 1.10.2009⁶⁷

Velvoittava.

Kansainväliset sopimukset⁶⁸

Yleissopimus maailman kulttuuri- ja luonnonperinnön suojelemisesta 1972 (ns. Maailmanperintösopimus)⁶⁹

Ohjaava.

Vastuutaho: UNESCO / Opetus- ja kulttuuriministeriö.

Yleissopimus kulttuuriomaisuuden suojelemiseksi aseellisen selkkauksen sattuessa 1954 (ns. Haagin sopimus)⁷⁰

Ohjaava.

Vastuutaho: UNESCO / Opetus- ja kulttuuriministeriö.

Yleissopimus kulttuuriomaisuuden luvattoman tuonnin, viennin ja omistusoikeuden siirron kieltämiseksi ja ehkäisemiseksi (ns. Unidroit’n sopimus)⁷¹

Ohjaava.

Vastuutaho: Opetus- ja kulttuuriministeriö.

Tarkistettu Eurooppalainen yleissopimus arkeologisen perinnön suojelusta⁷²

Ohjaava.

Vedenalaisen kulttuuriperinnön suojelusopimus⁷³

Ohjaava.

Vastuutaho: UNESCO.

Unescon aineettoman kulttuuriperinnön sopimus⁷⁴

Ohjaava.

Vastuutaho: UNESCO.

Faron sopimus⁷⁵

Kansalliset sopimukset

Sopimus menettelytavoista valtakunnallisesti merkittävien rautatiekohteiden suojelemiseksi.

Sopimus kirkkolakikohteiden kohdetietojen ylläpidosta Museoviraston rekistereissä.

Liitteen 3 lähde: Museo 2015, Museoiden kokoelmahallinnan kokonaisarkkitehtuuri versio 1.0.

http://www.nba.fi/fi/File/1859/museoiden-kokoelmahallinnan-kokonaisarkkitehtuuri.pdf (haettu 22.4.2015)

LIITE 4
Museon hallinnoimat tutkimusprojektit ja tutkimuksen julkistaminen vuosina 2015–2020

Tutkimusprojekti	valmis	Tutkimus tulostuu	valmis
Tutkimuspolitiikka	maaliskuu 2015	sähköisesti ja kierrevihkonen	kevät 2015
Espoon vanhojen kalastuskylien inventointi	joulukuu 2014	Kauko ja julkaisu	2015 / 2018
Espoon kaupungin omistamien kulttuurihistoriallisten rakennusten tutkimus	kevät 2015	Kauko	2015
Yhteisöarkeologia	jatkuu	seminaari	kevät 2015
Muuttuva maisema (Mattila)	jatkuu näyttelyn ajan, asiakkaat rikastavat tutkimustietoa	Näyttely Glimsissä	kevät 2015
Höyrylaivareittien rakennushistoriallinen inventointi	marraskuu 2015	Kauko ja julkaisu, näyttely Pentalassa	2016 / 2018
Kauklahden lasi		Näyttely ja julkaisu	kesäkuu 2016
Kansainvälinen moderni arkkitehtuuri		Konferenssit	2015–2020
Aikamatkalla Espoon kulkureiteillä (metro, vesiliikenne, tieliikenne, raideliikenne)		Näyttely ja julkaisu	
Vuoden 1918 tapahtumat Espoossa			2018
Glimisin perusnäyttely ja vaihtuva näyttely			huhtikuu 2016
Pentalan saaristomuseo		Pentalan saaristomuseo avautuu; näyttelyt ja julkaisu	2018
Kera	2019		2020

⁶⁶ http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2009/20090421

⁶⁷ http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2009/20090725

⁶⁸ Kansainvälisiä kulttuuriperintöalan sopimuksia.

http://www.nba.fi/fi/ajankohtaista/kansainvalinen_toiminta/kansainvalisia_sopimuksia (haettu 29.5.2015)

⁶⁹ http://www.minedu.fi/OPM/Kansainvaelliset_asiat/kansainvaelliset_jaerjestoet/unesco/sopimukset/mperintosopimus

⁷⁰ http://www.minedu.fi/OPM/Kansainvaelliset_asiat/kansainvaelliset_jaerjestoet/unesco/sopimukset/haag

⁷¹ http://www.minedu.fi/OPM/Kansainvaelliset_asiat/kansainvaelliset_jaerjestoet/unesco/sopimukset/kulttuuriomaisuus

⁷² http://www.finlex.fi/fi/sopimukset/sopsteksti/1995/19950026/19950026_2

⁷³ http://www.unesco.org/new/en/culture/themes/underwater-cultural-heritage/

⁷⁴ Suomi hyväksyi Unescon yleissopimuksen aineettoman kulttuuriperinnön suojelemisesta vuonna 2013. Opetus- ja kulttuuriministeriö on antanut Museovirastolle tehtäväksi yleissopimuksen toimeenpanon valmistelun. Museovirasto luovuttaa keväällä 2015 opetus- ja kulttuuriministeriölle esityksen siitä, kuinka sopimusta olisi tarkoituksenmukaisinta toteuttaa Suomessa. Valmistelutyötä tehdään yhteistyössä ministeriön, asiantuntijoiden ja sidosryhmien kanssa.

⁷⁵ Faron puiteyleissopimus kulttuuriperinnön yhteiskunnallisesta merkityksestä astui voimaan vuonna 2011. Sopimuksen on tähän mennessä vahvistanut 17 Euroopan neuvoston jäsenmaata. Suomessa Museovirasto ja Suomen Kotiseutuliitto ovat opetus- ja kulttuuriministeriön toimeksiannosta laatineet taustaselvityksen sopimuksen voimaansaattamisen valmistelua varten. Taustaselvitys julkaistiin 29.5.2015. Opetus- ja kulttuuriministeriö vastaa Faron sopimuksen voimaansaattamisen valmistelusta

LIITE 5
Yhteistyöprojektit vuosille 2015–2020

Tutkimusprojekti	yhteistyötaho	tutkimus tulostuu	valmis	huom
Espoon koulut	tilakeskus	Kauko ja julkaisu	2016	
Espoon ja Kauniaisen yksityishuiloita	Juha Hovinen ja Jussi Tiainen			
Mankby	Helsingin yliopisto	julkaisu, myöhemmin arkeologinen puisto	2015	
Arkeologian oppiaineen inventoinnin kenttätöön kurssi	Helsingin yliopisto			
Nähtävyyden ja äänet Espoossa	Sinfonietta, matkailu	julkaisuna, cd-levy-nä ja netti/mobiilisoveluksena		
Metro (Helsinki-Espoo) - West metro cultural corridor	Helsingin kaupungin museo, matkailu	julkaisu ja netti/mobiilisoveluksena		
Espoon merkittävien arkeologisten muinaismuistojen merkitseminen (valtuustoaloite)		kytitys maastossa, mobiilisovellus, julkaisu		rahoitus avoin
Espoon historia (valtuustoaloite, historiatoimikunta)	kirjoittajat, historia-toimikunta	Julkaisut	ensimmäinen osa valmis 2020	rahoitus avoin, vaatii toimikunnan perustamisen
Painokuvat	yliopisto ja korkeakoulut	opinnäytetyöt, näyttely		

Espoon kaupungin museo tutkii länsi-metron metroasemien alueiden historiaa ja dokumentoi metron myötä muuttuvaa kaupunkirakennetta. Kuvassa Tapiolan liikekeskustaa toukokuussa 2015.

LIITE 6
Kaupunginmuseon julkaisutuotantomakemalli

Täytetään jokaisesta julkaisuprojektista

Julkaisun nimi	Kirjataan julkaisun nimi tai työotsikko
Julkaisu aika	Aikataulu ja julkaisu vuosi
Tavoite	Kirjataan mitkä ovat julkaisun tavoitteet ja yleiskuvaus, esimerkiksi onko kyseessä näyttelyjulkaisu, puuha- ja tehtäväkirja, juhla kirja, selvitys, inventointi tms. Vastataan peruskysymykseen: miksi juuri tämä tutkimus/julkaisu on relevantti Espoon ja Espoon kaupunginmuseon kannalta.
Toimituskunta	Kirjataan työryhmään osallistuvien nimet
Vastuuhenkilö, päätoimittaja	Kirjataan hankkeen vastuuhenkilö, joka toimii myös työryhmän vetäjänä.
Refereeryhmä	Tarvittaessa käytetään ulkopuolisia arvioijia
Kirjoittajat ja artikkelien alustavat otsikot	Julkaisun kirjoittaja/t ja jos kyseessä artikkelikokoelma, kirjataan alustavat otsikot
Toimittajat	Kirjataan kuka vastaa julkaisun toimittamisesta ja oikoluvusta
Kuvatoimitus	Kirjataan kuka vastaa julkaisun kuvatoimituksesta
Taittäja(t)	Kirjataan kuka vastaa julkaisun taitosta ja kuka taittaa
Laajuus	Kirjataan julkaisun sivumäärä ja artikkelikokoelman ollessa kyse ilmoitetaan jokaisen artikkelin pituus merkkimääränä
Kieliversiot	Kerrotaan mitkä kieliversiot tuotetaan ja tuotetaanko ne 1:1 vai lyhyt yhteenveto
Kääntäjät	
Formaatti	Kuvaillaan julkaisu: kansi, koko (esim. vaaka A4), kuvitus (missä määrin käytetään väri ja mv-kuvia)
Kustantaja	Kirjataan mahdolliset yhteistyötahot ja missä suhteessa kukin maksaa julkaisusta
Julkaisija	
Sarja	Kirjataan mikäli liittyy johonkin sarjaan
Viivakoodi (IS...)	
Painosmäärä	Kirjataan 1. painoksen painosmäärä
Painopaikka	
Kustannusarvio	Esitetään julkaisun kustannusarvio
Lopullinen kustannus	Kirjataan toteutuneet kustannukset, jos poikkeavat suunnitellusta esitetään syyt poikkeamiseen
Hinta	Kirjataan omakustannushinta ja ulosmyyntihinta
Markkinointisuunnittelija	
Muuta	
Sopijapuolten allekirjoitukset	

**ESPOON
KAUPUNGIN
MUSEO**

KAMU / Talomuseo Glims /
Koulumuseo Lagstad /
Huvilamuseo Villa Rulludd /
Saaristomuseo Pentala